

Vaduguns

Otrdiena ● 2017. gada 5. septembris

CENA tirdzniecībā 0,65EUR

Kur kompensācija? 9.

Īsziņas

**Foto konkurss
“Vistas, lietas,
cilvēki”**

Gaidot Latvijas simtgadi, laikraksts “Vaduguns” aicina piedalīties fotokonkursā “Vistas, lietas, cilvēki”, kurā ikviens var iesūtīt fotogrāfijas ar mūspuses skaistākajām vietām, tostarp dabas ainavām, cilvēku portretiem, dažādiem pasākumiem, aktivitātēm u.c. Apkopojoši labākās fotogrāfijas, veidosim ceļojošo fotoizstādi, publicēsim tās laikrakstā un mājaslapā: www.vaduguns.lv, kā arī novembrī prezentēsim pilsētas centrā uz “Vaduguns” redakcijas ēkas sienas, lai tās varētu apskatīt ikviens balvenietis un pilsētas viesis.

Fotogrāfijas jāiesūta līdz 20.oktobrim “Vaduguns” redakcijā, Teātra ielā 8, Balvos, vai arī e-pastā: edgarsgabranovs@inbox.lv, norādot autora vārdu, uzvārdu, e-pasta adresi un tālruni.

Veidosim vēsturi kopā!

Pieņem iesniegumus no lauksaimniekiem

Ziemeļaustrumu reģionālā lauksaimniecības pārvalde informē, ka sakarā ar izsludināto ārkārtas stāvokli lauksaimniecības sektorā, LAD uzsāk iesniegumu pieņemšanu no lauksaimniekiem par plūdos cietušajām platībām ar 4.septembri līdz 2.oktobrim Balvos, Brīvibas ielā 46 a, 2. stāvā, 31.kabinetā, katru darba dienu no 9.00 līdz 16.00 (piektienā no 9.00 līdz 15.00).

Pieteikumus ar 15.septembri būs iespējams iesniegt elektroniski (EPS).

Lūdzam sekot informācijai LAD mājaslapā.

**Nākamajā
Vadugūnī**

● Sola skolu ar plus zīmi
Saruna ar Balvu pamatskolas direktori

● Ej bekot!
Kā veicas sēnotājiem?

3.septembra rīts. Lai arī skrējenā apkārt Viļakas ezeram piedalījās tikai 11 sportisti, viņi bija vienisprāt, ka nav demokrātiskāka sporta veida kā skriešana.

Foto - E.Gabranovs

Skrien apkārt Viļakas ezeram

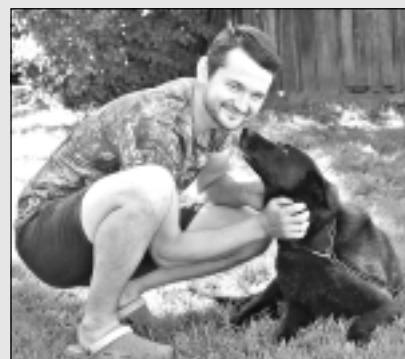
Edgars Gabranovs

Svētdien pie Viļakas sporta halles pulcējās sportisti, lai startētu ikgadējā skrējenā apkārt Viļakas ezeram. Tiesnesis Ervins Veļķers pus stundu pirms sacensībām lūgta prognozēt, cik, viņaprāt, aktīvi būs Viļakas puses ļaudis, atzina, ka pacēlums bija brīdi, kad Latvija atguva neatkarību: “Tolaik vēl pastāvēja organizācijas, kuras motivēja, pat spieda cilvēkus būt aktīviem. Tagad viss balstās uz brīvprātības principiem un rezultāts ir tāds, kāds ir.” Uz starta līnijas Viļakā stājās 11 sportisti.

Medņevietis Armands Ločmelis, kurš mācās un strādā Rīgā, skrējenā piedalījās pirmo reizi. Jautāts, vai skriešana mūsdienās kļūst populārāka jeb piedzīvo savu norietu, Armands sprieda, ka uz šo jautājumu nevar atbildēt viennozīmīgi: “Galvaspilsētā cilvēki skrien aktīvi. Acimredzot recepte, kā mudināt bērnus un jauniešus nesēdēt tikai pie datoriem, meklējama ģimenēs. Vecākiem jārāda piemērs – ja viņi skries, tad arī bērniem būs interese un motivācija.” Savukārt vienīgā dajā dzimuma pārstāvē Gunta Šakina no Rekavas vidusskolas, kura devās visgarākajā - 8 kilometru distancē, atzina, ka piedalās visās sacensībās, tostarp “Balkanu apjos”. Arī viņa zināja teikt, ka skriešanas aktivitātes dažādos novados atšķiras. “Protams, labāk skriet, kad ir daudz sportistu,” piebilda Gunta. Viktors Borisovs no Viļakas, kurš 13.septembrī svinēs 12.-to dzimšanas dienu, izcīnīja 1.vietu savā vecuma grupā. Jāatzīst, ka viņam nācās cīnīties pašam ar sevi. “Skrienu katru gadu un gribētos, lai būtu lielāka konkurence. Brīdi, kad šķiet, ka spēka vairs nav, sev saku, pat pavēlu: “Es pabeigšu distanci.” Izdodas, un šodien arī būšu pirmsais,” pirms starta solīja viņš. Lai

bērni skrietu vairāk, Viktoraprāt, ir daudz jātrenējas. Pusaudzim piekrīt treneris Ervins Veļķers: “Ja fiziskā sagatavotība nav limenī, tad grūti, pat neiespējami cilvēkus piespiest vai motivēt piedalīties sacensībās. Lielākā daļa, kas aktīvi startē, vai nu regulāri trenējas, vai arī cēnas uzturēt kaut visminimālākās fiziskās aktivitātes. Kā motivēt skriet? Tas ir globāls jautājums. Mūsdienās vairs neder ne burkāns, ne pātaga. Mazākus bērnus vilina balvas un našķi, bet lielākiem tas nav aktuāli, jo viņi zina, ka vecāki tāpat nopirks kāroto.” Jautāts, kā sportistiem pārvarēt mirklus, kad gribas visam atmet ar roku, Ervīns paskaidroja, ka no fizioloģiskā viedokļa jāsamazina temps. “Nevajag skriet tāpat kā trenētiem cilvēkiem. Nav jāmokās, bet jāatrod sev pieņemams ritms,” ieteica tiesnesis.

Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas direktors Ēvalds Vancāns uzsvēra, ka skrējēju skaitu ietekmē arī laika apstākļi, turklāt tikko sācies mācību gads: “Neapšaubāmi, ka nevar piespiest skriet, kaut gan dažreiz noder gan burkāniņš, gan pātagai līdzīgs priekšmetiņš no vecāku un draugu pupes. Katrs gadījums ir individuāls.” Par to ir pārliecīnāts arī vecākais sacensību dalībnieks Jānis Cīrcāns no Viļakas. Viņš skrējenā pierunāja piedalīties kolēga dēlu Jāni Viļčevski, kurš savā vecuma grupā izcīnīja uzvaru. “Tāpat uz skriešanas sacensībām Balkanos aicināju četrus puikas, bet aizbrauca diemžēl tikai viens. Priekšroku dodu aktīvai atpūtai un aicinu arī citus vecākus ja ne pašiem skriet, tad mudināt to darīt jaunajai paaudzei. Mēs taču gribam, lai bērni ir veseli un fiziski spēcīgi,” uzkata J.Cīrcāns, kurš izcīnīja 1.vietu savā vecumā grupā. Vissivākā konkurence bija vīru grupā no 19 līdz 39 gadiem, kur četri dalībnieki cīnījās par vietu sadalījumu 8 km distancē. Finiša līniju pirmais sasniedza Artis Logins (31min. 57 sek.), otrs Jānis Cīrcāns (32 min. 14 sek.), bet kā trešais finišēja Voldemārs Šimanovskis (37 min. 28 sek.).

Viļakas
novada
domes
jaunais
deputāts.

2. Ipp.

Kā dzīvo
bērnu-
dārzos?

5. Ipp.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

"Sevestovai teniss ir prieka avots, nevis bizness!" Šāda bija pasaules reakcija, kad Latvijas tenisiste Anastasija Sevestova prestižajā "Grand Slam" turnīrā "US Open" uzvarēja titulēto krievieti Mariju Šarapovu un jau otro reizi savā karjerā iekļuva šo sacensību ceturtdaļfinālā. Tikmēr par prieka avotiem un tamlīdzīgām lietām grūti runāt, kad aci pret acis sastopies ar bēdu ieļeju Latvijas pieaugušo futbola izlases izskatā – astoņas aizvadītas spēles un dotajā brīdi pēdējā vieta grupā Pasaules kausa kvalifikācijas turnīrā. Latvijas kājbumbas meistari turnīra tabulā sev priekšā pieklājīgi palaiduši arī tādas salīdzinoši eksotiskas futbola valstis kā Andoru un Fēru salas, lai gan arī tas vairs neizbrīna. Droši vien tas nav pats svarīgākais, bet par to, cik liela attīstības pakāpe sasniedgta Latvijas futbola virtuvē, zīmigi liecina izbalējušais un noplukušais uzraksts "OLIMPISKĀ SKONTO HALLE" uz Latvijas labākā futbola staciona fasādes. Saprotams, ka nekad nav naudas, bet aizskriet uz vietējo būvmateriālu veikalui un uzrakstu padarīt nedaudz baltāku varēja kaut vai pirms ilgi gaidītās spēles pret Eiropas čempioni Portugāli – kaut vai tā iemesla dēļ, lai pasaules labākajam futbolistam Ronaldu Latvijas futbols paliktu nedaudz labākā atmiņā.

Visiem zināms, ka par pasaules sporta karali dēvē futbolu. Kurā no dižciltīgo tituliem futbols ierindojams Latvijā? Kā pēc nupat ar rezultātu 0:3 zaudētā mača pret Šveices izlasi teica kāds Latvijas futbola līdzjutējs: "Sporta karalis Latvijā ir absoluuts nabags..."

Latvijā

Aizdomas par korupciju. Latvijas Televīzijas raidījums "De facto" vēsta, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs turpina izmeklēt aizdomas par korupciju Salu tilta remontdarbos, kurus veica "Latvijas tiltu" mātes holdingā "LNK Group" ietilpstošas firmas, un pašlaik lietā iesaistītas vismaz 13 personas (septiņi aizdomās turētie un vēl sešas personas, pret kurām uzsākts kriminālprocess). Izmeklēšana lietā notiek par virknī iespējamu noziegumu – krāpšanu lielā apmērā un tās atbalstīšanu, grāmatvedības dokumentu viltošanu, nepatiess zīmu norādišanu deklarācijā, dokumentu viltošanu, dienesta stāvokļa jaunprātīgu izmantošanu, izraisot smagas sekas, kukuļošanu un tās atbalstīšanu, uzkūdīšanu uz dienesta viltojumu un starpniecību kukuļošanā, ko izdarījusi valsts amatpersona.

Plāno būvēt daudzmiljonu vērtu sporta kompleksu. Lai nodrošinātu sabiedroto spēku un Nacionālo bruņoto spēku iespējas nodarboties ar fiziskām aktivitātēm, Ādažu bāzē plānots būvēt aptuveni 15 miljonus euro vērtu sporta kompleksu. Sporta centra projektā paredzēta sporta zāle ar handbola laukumu un diviem basketbola laukumiem, trīs trenāziju zāles, klints kāpšanas siena, publisko nodarbību zāle, boksa zāle, divas zāles cīņu sporta veidiem, galda spēļu telpa un āra laukumi - stadions, trīs strītbola laukumi, divi tenisa laukumi, četri pludmales volejbola laukumi un vingrošanas laukums. Projektā plānots izbūvēt arī autostāvvietu laukumu.

Atklāj jaunāko tehniskās apskates staciju. 2. septembrī svinīgi atklāja Siguldas jauno tehniskās apskates staciju, kurā pēc atklāšanas notika arī šī gada noslēdošais "Tehniskās apskates nakts" pasākums. CSDD valdes priekšsēdētājs Andris Lukstiņš norādīja, ka jauno staciju novērtēs ikviens autovadītājs, jo tajā turpmāk vienas apskates līnijas vietā būs trīs līnijas, tāpēc klientiem pakalpojums būs ērtāks un ātrāks. Savukārt satiksmes ministrs Uldis Augulis, uzrunājot klātesošos, sācīja: "Kamēr bankas un valsts iestādes pēdējos gados samazinājušas nodalījumi skaitu reģionos, CSDD gājusi citu ceļu un, tieši otrādi, stiprinājusi savu pakalpojuma pieejamību reģionos, tostarp Siguldā."

Latviete sakauj titulēto Šarapovu. Lieliski sezonas noslēdošo □Grand Slam" tenisa turnīru "US Open" turpina Anastasija Sevestova. Prestižo sacensību astotdaļfinālā Latvijas šī briža otrā labākā tenisiste svētdien ar rezultātu 5-7, 6-4, 6-2 pārspēja titulēto un skandalozo Krievijas tenisisti Mariju Šarapovu.

(Ziņas no interneta portāliem www.delfi.lv, www.tvnet.lv, www.apollo.lv)

Jaunais deputāts

Ir jāsāk ar vēlmi palikt

Irēna Tušinska

Artjoms Kokorevičs ir viens no Viļakas novada domes deputātiem, kurš pārstāv jaunās paaudzes intereses. Viņš ir Viļakas patriots un topošais uzņēmējs, kuram svarīgi, lai novadā būtu ērta un perspektīva dzīve nākamajām paaudzēm.

Artjomam Kokorevičam ir aktīva dzīves pozīcija. Viņš pārliecīts, ka, neko nedarot, nekas nevar notikt, bet sēdēt un raudāt par to, ka nekā nav, ir bezjēdzīgi. Tādēļ Artjoms pats iesaistījies novada vadīšanas procesos un sācis veidot savu uzņēmumu.

Ieguvis augstāko izglītību Rīgas Tehniskās universitātes Būvniecības fakultātē, neilgi pastrādājis Īrijā, kur šobrīd dzīvo viņa mamma, un piepelnījies Skandināvijas valstis, jaunais speciālists nonāca pie secinājuma, ka nekur nav labāk kā mājās. "Esmu te dzimis un audzis, skolā gājis," taujāts, kāpēc izvēlējās atgriezties, atbild jaunais virietis. Tepat Viļakā ģimnāzijas žetonu vakarā viņš noskatīja arī savu nākamo sievu Elīnu, un drīz vien pāris sāka dzīvot kopā, bet pagājušajā ziemā savas attiecības noformēja oficiāli. Kad pasaulē nāca nu jau vairāk nekā mēnesi vecais dēliņš Gustavs, Artjoma pārliecība, ka viņa dzimta turpināsies Viļakā, tikai nostiprinājās. Lai dēlam nākotnē nenāktos doties plašajā pasaulē laimi meklēt, viņa tētis nolēmis darīt dzīvi dzimtajā pilsētā labāku.

Ražos zāles granulas

Iesācis remontēt ģimenes māju, ko būvējis vēl Artjoma vectēvs, rūpējoties par ģimenes labklājību, topošais uzņēmējs nolēmis veidot pats savu biznesu – lopbarības granulu ražošanu no zāles un sienas miltiem. Pagaidām šis uzņēmums ir tikai iedīgļa stadijā, jo jaunais virietis "iztausta" tirgus iespējas. Izmēģinājis skaidu granulu izgatavošanu, Artjoms saprata, ka novadā nav pietiekami daudz uzņēmumu, kuros varētu iegādāties nepieciešamo iezīmateriālu – skaidas, bet, vedot tās no tālienes, process un saražotais gala produkts sadārdzināsies. Turpretim zāle aug visapkārt. Artjoms apgalvo, ka ar šīm granulām var barot ne tikai trūšus, bet arī citus nelielus mājdzīvniekus, piemēram, aitas. Turklatā to var darīt gan ziemas, gan vasaras sezonā, jo granulas ir labi uzglabājamas un aizņem daudz mazāk vietas nekā siens. Skaidu granulu ražošanu jaunais uzņēmējs iemēģināja, iegādājoties granulatoru, bet turpinot īstenot savu nodomu, iesaistījās novada pašvaldības izsludinātajā projektu konkursā jaunajiem uzņēmējiem. Saņēmis pašvaldības atbalstu EUR 1575,90 apmērā, kā arī līdzfinansējis to ar saviem EUR 175,10, jaunais uzņēmējs iegādājās plaujmašīnu – traktoru ar zāles savācēju.

Pagaidām Artjoms ir pirmais novadā, kuram ienākusi prātā ideja ražot granulas no zāles, tādēļ viņš loti cer, ka šī produkcija ieinteresēs pircējus, ļaujot turpmāk paplašināt ražošanu.

Viņa elektorāts ir jaunieši

Tā kā līdz biznesa attīstīšanai vēl tāls ceļš ejams, pagaidām jaunais virietis piepelnās arī algotos darbos. Sākotnēji

Foto - I.Tušinska

Vēl tikai sāk. Pirms kāda laika Artjoms iegādājās granulatoru, nesen – arī plaujmašīnu-traktoru ar zāles savācēkasti. Jaunais uzņēmējs atklāj, ka vēl jāuzstāda smalcinātājs. Diemžēl piemājas šķūnī, kur pagaidām notiek granulu ražošana, nav iespējams pievilk vajadzīgās jaudas elektrību, tādēļ nākotnē vajadzēs būvēt lielākas telpas.

Foto - I.Tušinska

Truši ēd labprāt. Pagaidām Artjoms izmēģina savu produkciju, barojot personīgos trušus. Lai zāles granulas varētu ražot lielos apjomos, nepieciešamas smalcināmās un žāvējamās iekārtas, kā arī lielāka ražošanas telpa, tādēļ pagaidām jaunais uzņēmējs iecerējis sākt ar maziem apjomiem.

atgriezies uz dzīvi Viļakā, viņš guva ienākumus, palīdzot tēvam izgatavot kapu pieminekļus, jo šajā arodā strādājis vēl viņa vectēvs. Tagad gan vairs to darīt neesot laika, jo pats uzsācis vairāku iecelu realizāciju, turklāt nesen ievēlēts par Viļakas novada domes deputātu, kas arī prasa laika un enerģijas ieguldīšanu.

Artjoms vienmēr ir juties atbildīgs par savu dzimto Viļaku. Viņš bija viens no jauniešiem, kuri pirms dažiem gadiem uzsāka Viļakas ezera salas sakopšanu. Lai varētu piedalīties vietējos politiskajos procesos, Artjoms startēja jau iepriekšējā sasaukuma pašvaldību vēlēšanās, tomēr toreiz par deputātu nekļuva. "Visvairāk mani atbalstīja jaunieši. Taču pirms četriem gadiem daļai no viņiem vēl nebija balss tiesību," iemeslus, kādēļ pietrūka vēlētāju balss, skaidro Artjoms. Šogad situācija ir mainījusies. Uzklāsājis padomu, ka, startējot partijas "Saskaņas centrā" sakāstā, būs lielākas izredzes tikt ievēlētam, Artjomam izdevās iegūt pietiekami daudz atbalstītāju, kļūstot par Viļakas novada domes deputātu. "Politikā iesaistījos, lai vismaz kaut kā

ietekmētu pašvaldības politiku," apgalvo uzņēmējs. Taujāts, ka gribētu ietekmēt vietējās pašvaldības darbā, jaunais deputāts atzīst, ka neatbalsta biežo aizņēmšanos no Valsts kases: "Tā nauda kaut kad būs jāatdod. Protams, bez aizņēmumiem neiztikt, bet uzskatu, ka nauda jāiegulda objektos, kas reāli dos labumu vietējiem iedzīvotājiem." Artjoms ir pārliecīts, ka liels potenciāls ir Viļakas ezeram: "Ezerā jāielaiž zivju mazuļi. Piemēram, makšķerējot Alūksnes ezerā, visiem ir jāpērk atļauja. Viļakas ezerā var izdarīt līdzīgi. Vietējie iedzīvotāji to varētu darīt par velti, bet iebraucēji lai pērk atļauju." Jaunais deputāts nešaubās, ka jāturpina arī pašvaldības projektu konkursi, lai, līdzīgi kā viņš, jaunie uzņēmēji varētu saņemt finansiālu atbalstu savas uzņēmēdarbības uzsākšanai, tādējādi radot arī jaunas darbavietas.

Artjomam ņēl, ka aktīvie jaunieši pamet novadu. "Taču mums joprojām vēl ir daudz uzņēmīgu jaunu cilvēku," viņš piebilst. Lai gan dzīve Viļakā nav viegla, deputāts iesaka jauniešiem sākt vismaz ar vēlmi palikt un pašiem kaut ko darīt.

Kā vērtējat rosinājumu nemaksāt slimības naudu par pirmajām trīs darbnespējas dienām?

Viedokļi

Nepieciešams stingrāk kontrolēt ārstus

NATĀLIJA VOLINKO, konditorejas izstrādājumu veikala "Saldā dzīve" ipašniece Balvos

Šādu rosinājumu var uzskatīt par populistisku, kas reāli problēmu neatrisinās. Slimības naudas nemaksāšana par pirmajām trīs darbnespējas dienām materiālā ziņā nesniegs pozitīvu rezultātu nedz darbiniekam, nedz arī darba devējam. Ieguvēja nebūs arī valsts, jo pirms trīs darbnespējas lapas jāapmaksā nevis valstij, bet gan darba devējam. Lai atrisinātu

nepamatotu tā dēvēto slimību lapu izsniegšanas problēmu, nepieciešams izstrādāt stingrus kontroles mehānismus nevis iedzīvotājiem, kuri vēlas saņemt slimības lapas, bet gan slimības lapu izsniedzējiem – ārstiem. Domājams, to zina ikviens, ka nepieciešamības gadījumā cilvēkam ir iespēja palūgt ārstam, lai viņš izsniedz slimības lapu, lai arī tam patiesībā nav nekāda pamata. Par to liecina arī reāli fakti. Piemēram, 2015.gadā Veselības inspekcija konstatēja 41 nepamatoti izrakstītu darbnespējas lapu, bet pagājušā gada pirmajā pusgadā - 17 nepamatoti izrakstītas slimības lapas. Turklat šogad kādai ģimenes ārstei Latvijā par atkārtotu nepamatotu darbnespējas lapu izrakstīšanu piemēroja maksimālo sodu – 700 euro. Protams, nav šaubu, ka arī darbiniekiem un darba devējiem jābūt sociāli atbildīgiem. Daļai sociālā atbildīguma jēdziens acīmredzot ir svešs, jo netrūkst cilvēku, kuri apzināti dodas pie ārstniecības personas ar mērķi nepamatoti saņemt slimības lapu. Manuprāt, viens no šīs problēmas cēloņiem ir laba savstarpēja pazišanās, kad ģimenes ārsti savus pacientus pazīst jau gadu desmitiem ilgi. Tādēļ, ja ir laba pazišanās, ir grūti atteikt palīdzēt. Diemžēl tā ir, un patiesībā šo problēmu nemaz nav tik viegli izskaut. Arī es kā darba devēja varu apgalvot, ka ir reizes, kad izsniedz absolūti nepamatotas darbnespējas lapas.

Jāpiebilst, ka rosinājums nemaksāt slimības naudu par pirmajām trīs darbnespējas dienām nav tikai vienkārši mēģinājums pārtraukt nepamatotu slimības lapu izsniegšanu. Spriežot pēc Labklājības ministrijas paustajiem šī priekšlikuma plusiem, tie ir arī centieni palīdzēt uzņēmējdarbības videi, jo ministrija teikusi: "Darba devējiem mazināsies ar slimības lapu apmaksu saistītais slogs un izmaksas par darbaspēku." Rodas iespāids - valsts saprot, ka kļūst ļoti nepiekājīgi nepārtraukti iznīcināt mazo un vidējo uzņēmējdarbību Latvijā, tādēļ ik pa laikam nāk kļājā ar priekšlikumiem, kuri, manuprāt, reāli neko neatrisinās. Turklat nākamajā gadā plānots arī palīelināt minimālo algu par 50 euro - no pašreizējiem 380 euro līdz 430 euro. Tas nozīmē, ka biznesam automātiski augs nodokļos samaksātā summa – ne tikai tā dēvētais algas nodoklis, bet arī citi nodokļi, kas jāmaksā darba devējam. Piemēram, ja darbinieks pieņemts darbā par pašreizējo minimālo algu (380 euro, runa nav par mikrouzņēmumiem), darba devējam izdevumi dienā par darbinieku, kuram izsniegtā slimības lapa, ir 17,28 euro. Palīelinot minimālo algu uz 430 euro, darba devējam izdevumi par darbinieku, kuram ir slimības lapa, būs par 1,43 euro vairāk jeb 18,71 euro dienā. Turklat palīelināsies arī sociālais nodoklis un iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kas par vienu darbinieku

būs aptuveni 15,85 euro, neatkarīgi no tā, viņam ir slimības lapa, vai nē. Plānots samazināt arī neapliekamo minimumu līdz 40 euro mēnesī. Arī darbinieks pēc nodokļu nomaksas no piemaksātajiem 50 euro uz rokām saņems pavisam maz. Daļa cilvēku uzskata, ka nepieciešams palīelināt valstī noteikto minimālo algu, bet no kuriem lai darba devējs nem naudu, lai darbiniekiem šo algu ar visiem nodokļiem samaksātu? Viss ir ļoti vienkārši – palīelinot minimālo algu, palīelinās arī nodokļi. Minimālo algu var palīelināt nepārtraukti, bet uzņēmēji nav spējīgi nosegt ar to radītās izmaksas. Ir tikai viens risinājums – palīelināt minimālo algu, bet tajā pašā laikā samazināt nodokļus. Vēl vairāk! Izskan runas, ka, nepildoties valsts budžetam, varētu palīelināt pievienotās vērtības nodokli jeb PVN. Ja uzņēmējam kopā ar visiem pārējiem paaugstinātajiem nodokļiem būs jāmaksā arī lielāks PVN, kādu galarezultātā pozitīvu iespāidu uzņēmējam dod priekšlikums nemaksāt darbiniekam slimības naudu par pirmajām trīs darbnespējas dienām? Tas uzņēmējam materiālo slogu būtiski nemazina. Stingrāk jākontrolē ārstniecības personas un nedrīkst bezatbildīgi palīelināt nodokļus, pretējā gadījumā izveidojusies situācija daudzās sfērās Latvija joprojām būs kā apburtais loks, no kura nav izejas.

Tas ir bezalgas atvaļinājums piespiedu kārtā

LĪGA KOZLOVSKA, Saeimas deputāte, ģimenes ārste

Šis Labklājības ministrijas rosinājums nav vērtējams viennozīmīgi. Piemēram, Eiropas

attīstītajās valstīs likumdošana nosaka, ka cilvēks piecas līdz pat septiņas dienas var neiziet darbā, ja viņam ir īslaicīga saslimšana, piemēram, vīruss, ar ko viņš pats tiks galā, vai izdegšanas sindroms. Taču šeit ir ļoti liela atšķirība, vai šīs darba dienas atmaksā darba devējs, vai neatmaksā. Mans kā Latvijas ģimenes ārstei un arī Saeimas deputātes viedoklis ir tāds, ka šajos ekonomiskajos apstākļos neapmaksātas darba dienas nedrīkstētu būt, jo ļoti daudzi cilvēki ir pārstrādājušies un izdeguši. Un arī vecums ir ļoti dažāds, kas arī ieteikmē dažādas slimības. Turklat tas viss saistīts ar ļoti aprūtināto veselības aprūpes pieejamības pakalpojumu nodrošināšanu valstī. Un ja šie pakalpojumi nav pieejami, tad īstenībā labi, ka cilvēki vēl var ārstēties primārajā līmenī – pie ģimenes ārsta, un saņemt apmaksātu slimības lapu gan no darba devēja, gan tālāk no valsts. Cita lieta ir par darba nespējas lapu ilgumu līdz invaliditātes komisijai (DEĀK). Manuprāt, tas varētu būt īsāks, jo, piemēram, jau pēc 3 mēnešiem varētu redzēt, vai cilvēkam ir invaliditāte, vai viņam nepieciešam rehabilitācija. Vienā no šiem Labklājības ministrijas projektiem izlasīju,

ka darba devējs var atmaksāt un var neatmaksāt slimības lapas pirmās trīs dienas. Bet ko tas nozīmē? Kas tad īsti būs – atmaksās vai neatmaksās?

Labklājības ministrija, rosinot šīs izmaiņas, uzsvērusi, ka Latvijā ārsti nepamatoti daudz izraksta slimības lapas. Domāju, ministrija zina arī to, ka Latvijas tauta diemžēl arvien vairāk noveco, un arvien mazāk mūsu valstī paliek cilvēku darba spējīgā vecumā. Un tas ir saistīts ar to, ka cilvēki arvien vairāk slimos – viņiem ir daudzu gadu garumā sakrātas slimības. Arī jaunajiem veselība nav nekāda labā, ja viņi ļoti garas stundas strādā pie datoriem, intelektuālā darbā, kas novēr pie izdegšanas. Rezultātā kaut kādā brīdi cilvēks vienkārši paliek darba nespējīgs. Turklat darba devēji runā vienu, bet es kā ārste redzu ko citu. Cilvēki strādā smagos darba apstākļos – garas stundas gateros, lielveikalos, nerunājot par skolotājiem, žurnālistiem, datorspecialistiem, kuru darba laiks ir vairāk nekā 8 stundas. Tas viss agri vai vēlu izsauc smagas un ilgstošas slimības. Savukārt ārsti darba nespējas lapu nevar tā vienkārši iedot. Viņš to uzraksta, pamatojoties uz slimības

simptomiem, izmeklējumiem un speciālistu atzinumiem. Ja būtu laba pieejamība veselības aprūpes pakalpojumiem, piemēram, smagu osteohondrožu ārstēšanai, kas ir viens no biežākajiem darba nespējas lapas simptomiem, vai būtu iespējama normāla valsts apmaksāta rehabilitācija, slimības lapas nebūtu jāraksta. Tad cilvēks īstājā laikā un vietā dabūtu gan izmeklēšanu, operatīvu ārstēšanu un, galvenais, rehabilitāciju, kas nodrošinātu normālu dzīves kvalitāti.

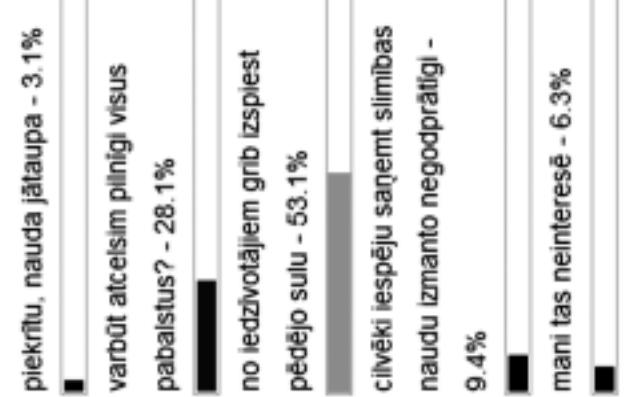
Būtībā šīs trīs neapmaksātās slimības dienas ir bezalgas atvaļinājums piespiedu kārtā. Manuprāt, pareizi tas nav. Ja Labklājības ministrija no šīm trīs dienām piešķirtu divas apmaksātas, cilvēks gada laikā tās brīvi varētu pieņemt, lai sakārtotu savu veselību, ja tas ir kas vieglis un salīdzinoši pārejošs. Nemēsim par piemēru kaut vai to pašu izdegšanas sindromu – cilvēkam vajag atelpoties 2-3 dienas, lai tiktu uz strīpas (to redzu pēc savas pieredzes), bet ja nav iespējas to izdarīt, pacients atnāk pie ģimenes ārsta ar jau ielaistu saslimšanu un rezultātā ārstēšanās var ilgt ne vien pāris dienas, bet pat nedēļas un mēnešus.

Viedokļus uzsklausīja A. Ločmelis un S. Karavočika

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat rosinājumu nemaksāt slimības naudu par pirmajām trīs darbnespējas dienām?

Balsis kopā: 32

Jaundzimušie

Pirmais dēļu nosauca par Fēliksu. 24.augustā pulksten 20.56 ģimenes dzemēdibās piedzima puika. Svars – 3,805kg, garums 56cm. Puisēna vecākiem Gunitai un Armandam Zujeviem no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta šis ir pirmsais bērniņš. Armands stāsta, ka sākumā, kad vēl nebija zināms gaidāmā mazuļa dzimums, sapņoja par meitiņu, savukārt Gunitai iepāšu vēlmju šajā zinā nebija – lai tikai bērniņš vesels. Kad ultrasonogrāfijas pārbaudē noskaidrojās, ka topošie vecāki gaida puiku, varēja sākt domāt par viņa vārdu. Gunitai jau no paša sākuma favorīts numur viens bija vārds Fēlikss, bet Armanda sarakstā bija arī Dāvids, Adams un, piemēram, Rodrigo. “Mums mājās ir grāmata ar visiem vārdiem – šķirstījām to un katrs izrakstījām pa pieciem variantiem. Beigās tomēr palikām pie Guntas izvēles, jo, kad puika piedzima un viņu kārtīgi apskatījām, sapratām, ka Fēlikss būs visatbilstošākais vārda variants,” stāsta jaunais tētis. Savukārt Gunita piebilst, ka turpmāk augsts būs īsts svinību mēnesis, jo bez Fēliksa dzimšanas dienas, šajā mēnesī jubilejas svin arī divi Guntas brāļi un Armanda krustdēls.

Vēl dzimuši:

20.jūlijā pulksten 7.09 piedzima meitenīte. Svars - 3,100kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Antra Brokāne dzīvo Viļakas novada Susāju pagastā.

21.jūlijā pulksten 9.37 piedzima meitenīte. Svars - 2,620kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Tatjana Boldāne dzīvo Baltinavas novadā.

Iespējams, būs Reinis Mārtiņš.

23.augustā pulksten 12.18 piedzima puika. Svars – 3,550kg, garums 55cm. Puisēna mamma Indra Mediņai no Malnavas šis ir otrs bērniņš. “Mums jau ir četruši gadus veca meitiņa – Paula Terēze, tādēļ šoreiz visi mājinieki, ieskaitot Pauli, gaidīja piedzimstam puiku. Otrajā ultrasonogrāfijas pārbaudē uzzināju, ka puika arī būs,” stāsta Indra. Jaunā māmiņa teic, ka pēc dzimšanas dēlam deva skaistu un latvisku vārdu – Reinis. “Padomā vēl ir arī otrs vārds – Mārtiņš. Pie sevis spriedu, ja jau meitai ir divi vārdi, tad dēlam arī vajadzētu. Tādēļ pat ļoti iespējams, ka dēlu sauksu par Reini Mārtiņu,” atklāj nu jau divu bērnu mamma. Indra stāsta, ka jau labu laiku pirms dzemēdibām nolēma, ka šoreiz dzemēdēs Balvu slimnīcas dzemēdību nodaļā. Tas tādēļ, ka Kārsavā dzemēdību nodaļas nav, tuvāk dzīvesvietai esošajā Ludzā arī nē – atlika vien Rēzekne un Balvi. “Rēzeknē jau biju, kad dzima meitiņa, tagad gribējās citu pieredzi, tādēļ nolēmu braukt uz Balviem. Godīgi sakot, esmu ļoti apmierināta – pašai sava, mājīga palātiņa, arī personāls labs,” teic Indra Mediņa no Malnavas.

24.jūlijā pulksten 18.45 piedzima puika. Svars - 3,880kg, garums 54cm. Puisēna mamma Sintija Smirnova dzīvo Balvos.

28.jūlijā pulksten 20.15 piedzima puika. Svars - 3,600kg, garums 55cm. Puisēna mamma Biruta Ločmele dzīvo Viļakā.

29.jūlijā pulksten 20.51 piedzima meitenīte. Svars - 4,160kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Veronika Vasiljeva dzīvo Alūksnes novada Mālupes pagastā.

31.jūlijā pulksten 13.37 piedzima meitenīte. Svars - 3,455kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Līga Kokoreviča dzīvo Viļakas novada Kupravas pagastā.

4.augustā pulksten 23.01 piedzima puika. Svars - 3,350kg, garums 51cm. Puisēna mamma Indra Pakalnīte dzīvo Balvu novada Briežuciema pagastā.

7.augustā pulksten 6.11 piedzima puika. Svars - 3,590kg, garums 55cm. Puisēna mamma Zane Vērse dzīvo Alūksnē.

10.augustā pulksten 10.14 piedzima meitenīte. Svars - 3,340kg, garums 60cm. Meitenītes mamma Sanita Bukša dzīvo Gulbenes novada Litenes pagastā.

Augustā

Reģistrēti jaundzimušie

BALTINAVAS NOVADĀ

Mārcis Staņislavs Kaņepe (dzimis 28.jūlijā)

RUGĀJU NOVADĀ

Lazdukalna pagastā

Jēkabs Sprīngis (dzimis 29.jūlijā)

VIĻAKAS NOVADĀ

Kupravas pagastā

Baiba Kokoreviča (dzimusi 31.jūlijā)

Viļakas pilsētā

Roberts Romanovskis (dzimis 28.jūlijā)

BALVU NOVADĀ

Roberts Buliņš (dzimis 11.augustā)

Artēmijs Graps (dzimis 6.augustā)

Markuss Ivanovs (dzimis 16.augustā)

Aleks Koļuševs (dzimis 11.augustā)

Eliass Damians Ločmelis (dzimis 4.augustā)

Arta Romanova (dzimusi 18.augustā)

Mihails Stretencevs (dzimis 25.augustā)

Amēlija Višņekova (dzimusi 19.augustā)

Fēlikss Zujevs (dzimis 24.augustā)

Reģistrētas laulības

Inguna Broka un Raitis Blaums

Rugāju Romas katoļu baznīcā

Anna Karpinska un Māris Mednis

Baltinavas Romas katoļu baznīcā

Vera Serda un Henrihs Saidāns

Viļakas novada Dzimtsarakstu nodaļā

Alda Robu un Artūrs Buklovskis

Šķilbēnu Romas katoļu baznīcā

Ligita Logina un Dzintars Petrovs

Reģistrēti mirušie

Valdis Kalnkambars (1967.g.)

Jānis Poševs (1935.g.)

Krišjāņu pagastā

Stefānija Briede (1947.g.)

Viķsnas pagastā

Valija Berņeva (1943.g.)

Tilžas pagastā

Aija Žirnija (1930.g.)

Balvu pilsētā

Alīde Grossa (1926.g.)

Anastasija Aleksāne (1919.g.)

Anna Kokareviča (1925.g.)

Alberts Leišavnieks (1937.g.)

Aloīzs Logins (1939.g.)

Jānis Zujāns (1947.g.)

Kā dzīvo Balvu bērnudārzos

Moderno tehnoloģiju laiks

Skolās sākušās mācības un valda rosme. Septembri radošās noskaņas sagaida arī pirmsskolas izglītības iestādes. Ar ko tās lepojas, kas šogad būs no jauna to ikdienas darbā, uzzinājām, apciemojot bērnudārzus Balvos.

“Sienāzītis”, kā atklāja vadītājas vietniece izglītības jomā Velga Lielbārde, dzīvo mazliet satrauktā, taču visnotāl darbīgā pārmaiņu noskaņā. Viņi plāno apgūt jaunas tehnoloģijas un ir starp simts Latvijas iestādēm, kas iekļautas ES struktūrfonda projektā. Turpmāk nodarbinās ar bēniem būs citādakas - tām būs rotaļu darbības raksturs, kur bērns, meklējot un kļūdoties, pats nonāks līdz mērķim. “Tā būs jēgpilna darbošanās ar atgriezenisku saikni. Mums kā pirmsskolas izglītības iestādei bērni jāsagatavo caur radošumu, domāšanu, sadarbību un digitālo prasmi. Šajā mācību gadā mūsu izglītības iestāde strādās ar domāšanas – radošuma caurviju, veidojot bērniem atbilstošas dzīvei nepieciešamas prasmes, jo šie bērni, kas šogad mācās 6- gadigo grupā, skolu absolvēs 2030. gadā, kad pasaulē būs daudz jaunu, modernu tehnoloģiju. Lai šo mērķi sasniegtu, Valsts izglītības saturs centrs kopā ar pieredzējušu pedagoģu- ekspertu komandu, izstrādā jaunu mācību saturu. Daudz jauna būs jāapgūst arī pašiem dārziņa pedagoģiem, kuri ir pārliecināti, ka viss izdosies un rezultāts noteiktī būs redzams bērnos,” stāsta Velga.

Atkal runā, ka pirmajā klasē vajadzētu sākt mācīties sešgadniekiem. Pedagoģe uzskata, ka tad būtiski jāmaina mācību saturs un jānovērtē arī katru bērna sagatavotība. Protams, daļa bērnu noteiktī būtu gatavi šādam solim, taču ne visi. Semināros par šo tēmu akcentēts, ka ir vēl ir daudz nepilnību. “Sienāzīša” pierede liecina, ka lasītprasmi starp piecgadīgajiem apgūst 4-5 bērni, bet sešgadīgajā grupā bērnu attīstība strauji iet uz priekšu, un lasītpratēji ir visi. Tomēr katra bērna lasītprasme ir atšķirīga. Ari Velga piekrīt faktam, ka dārziņa bērni ar katru gadu mainās, un var tikai apbrīnot viņu prasmi jauno tehnoloģiju apguvē. Jau divgadnieks to prot. Pedagoģiem atliek pabrīnīties un reizē saprast, ka arī viņiem nemitīgi jāmācas un jāmainās, lai tiktu līdzi dzīvei. “Tāpēc šogad esam jaunā pozīcijā, pedagoģu sanāksmē runāsim, kā turpmāk strādāsim. Iestādei būs dota iespēja izlemt, kā strādāt, plānot mācību darbu, lai sekmīgi sasniegtu izvirzīto mērķi,” uzsver Velga.

Ikdienu. “Sienāzītī” ir 7 bērnu grupīnas, sākot ar pusotra gada vecumu, kopā 139 bērni. Dažas grupīnas ir pārpildītas, bērni uz tām gaida rindā.

Foto - M.Sprudzāne

Mājīgi un skaisti.

Šis ir vietējās mākslinieces Annas Murašovas rokraksts, zīmējot milīgos zvēriņus, kas rotā dārziņa telpas. Šogad padarīti svarīgi darbi – ēkai nosiltināts jumts, virtuvē uzstādīta jauna elektriskā plīts.

Foto - M.Sprudzāne

Atbalsta komanda, lai neslimotu

Ari bērnudārzā “Pilādzītī” sācies ierastais darba ritms pēc vasaras brīvdienām. Te uzņemti 215 bērni, no kuriem 96 mazie sasnieguši obligāto pirmsskolas izglītības vecumu.

Grupīnās ir arī speciālo programmu bērni, somatiskie bērni, mazuļi ar runas traucējumiem. Ne velti vadītāja Antra Eizāne uzsver, ka skolotājiem, speciālajiem pedagoģiem darbs sakārtots tā, lai varētu pilnvērtīgi strādāt. Iestāde gatavojas, gaida arī akreditāciju un uzsvaru liek uz pilnvērtīgu bērnu sagatavošanu skolai. Zīmīgi, ka šajā dārziņā ar bēniem otro gadu nodarbojas atbalsta komanda, kurā ir ne tikai logopēds, bet arī speciālais pedagoogs fizioterapeits, masāžists, notiek nodarbinābas logoritmikā, kuras vada mūzikas skolotāja Mārīte Buliga. Vadītāja stāsta, ka speciālās grupas bērniem katram mācību gadā paredzētas 16 bezmaksas masāžas. Tās var saņemt arī pirmsskolas izglītības programmas bērni, bet tad vecākiem par nodarbinābu jāmaksā trīs eiro. Ko tas dod? Vadītāja akcentē, ka, salīdzinot 5 un 6-gadīgos bērus ar 2013. gadu, pērn šajā vecuma posmā bērnu saslimstība samazinājusies vismaz par 15, pat 20 procentiem. Ja nekavē nodarbinābas, tad neiekavējas arī mācību process, un bērnu attīstībai tas nāk par labu. Šogad darbu bērnudārzā gandrīz uz pilnu likmi uzsāks vēl viena logopēde - ar bēniem strādās Inga Mičule un Madara Kokina. Vadītājas pārliecība, ka speciālo pedagoģu atbalsta komandai vajadzētu būt katrā pirmsskolas izglītības iestādē. “Tas, ko bērnam uzlabo 5-6 gadu vecumā, atsaucas uz vēlāko viņa mācību laiku skolā. Diemžēl ar katru gadu bērnudārzu sāk apmeklēt arvien vairāk bērnu ar izteiktākām veselības problēmām. Daudz ir alerģiski un astmātiski mazuļi. Paldies pašvaldībai, kura mūs atbalsta speciālo pedagoģu komandas veidošanā. Uzskatu, ka šī komanda bēniem nodrošina sava veida rehabilitāciju,” uzsver Antra Eizāne.

“Pilādzītī” vēl citi būtiski jaunumi. Izremontēta virtuve, veļas māja, šīm telpām iegādāts atbilstošs inventārs. Teritorijā izveidots arī jauns spēļu un rotaļu komplekss. Pakāpeniski notiks arī iekšpagalmu laukumu pārveide, pārvēršot tos par spēļu laukumiem. Otra gadu turpinās Eko skolas programma. Šovasar notika nedēļu ilga nometne, un bērni tur darbojās kā vides pētnieki, uzzinot daudz jauna un interesanta. Iepazīna arī ārstniecības augus, paši tos stādīja savā teritorijā.

Svaigā gaisā rotaļās. “Pilādzītī” teritoriju cenšas aizvien atjaunot un labiekārtot, papildinot ar krāsainām spēļu iekārtām.

Foto - M.Sprudzāne

Veļas māja. Te atbildīgi un ar patiku strādā Dina, kurai, kā pati saka, ļoti patik lietu kārtība. Iki darbdienu viņa izmazgā 21 gultas veļas komplektu un dvieļus. Bērnudārzā strādā 24 tehniskie darbinieki un 29 pedagoģi, taču vēl ir vakance mūzikas skolotājam.

Foto - M.Sprudzāne

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Īsumā

Mācās izprast sevi un citus

Augusta nogalē Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāja Madara Jeromāne, kā arī Laila Milakne un Laura Logina devās uz Maltu, lai kopā ar jaunatnes darbiniekiem un jauniešu līderiem no Maltas, Itālijas, Francijas, Spānijas, Latvijas, Polijas, Igaunijas, Bulgārijas, Armēnijas un Gruzijas iegūtu jaunas zināšanas un apmainītos pieredzē.

Piedaloties mākslinieciskās spēlēs, caur krāsām, mūzikai, dejām un improvizācijas teātri, Viļakas jaunietes centās izprast sevi, līdzcilvēkus un viņu savstarpējo mijiedarbību. "Tikai iepazīstot sevi pašu un esot harmonijā ar sevi, ir iespējams sadarboties, kā arī iesaistīt un ieinteresēt citus. Darbs ar jauniešiem ir efektīvāks, ja ir iespējams izprast viņu vajadzības, rīcības iemeslus un izjūtas," pārliecināta M. Jeromāne.

Maltā Viļakas Jauniešu centra pārstāves, iepazīstot citu tautu kultūras, izzināja dažādu tautību cilvēku temperamentus un uzskatu daudzveidību. "Kopīgi pārvarējām dažādas iekšējās barjeras, tas ļāva mums atvērties un justies daudz brīvāk. Pieredzējuši treneri, nepiespiestā vide un mākslinieciskās izpausmes šo procesu padarija daudz vienkāršāku. Tas patiešām lika iedzīlināties sevī un līdzcilvēkos," stāsta Madara.

Savukārt Laura Logina atzīst, ka mūsdienās jaunieši klūst arvien sarežģītāki, ir daudz grūtāk izprast viņu vēlmes un intereses. Tāpēc, strādājot ar viņiem, nepieciešamas jaunas, kreatīvas metodes. "Apmācības man palīdzēja izprast savas iespējas palīdzēt jauniešiem kļūt atvērtākiem, kā arī iepazīt jaunatnes darbu citās valstis. Daudz uzzināju par citu valstu kultūrām un cilvēkiem. Saskaņme ar cittautešiem bija liels ieguvums, jo esam ļoti dažādi. Arī attieksme un izpratne par lietām mums ir dažāda," uzskata Laura.

Arī Laila Milakne priecājas, ka apmācību laikā izzinājusi sevi un komunicējusi ar citu tautu jauniešiem, kā arī pilnveidojusi svešvalodas zināšanas. "Svarīgi apzināties, ka katrs jaunietis ir citādāks un katram ir nepieciešama atsevišķa pieeja. Dažkārt skolēnam ir grūti izvēlēties savu nākotnes profesiju, tāpēc jaunatnes darbiniekam ar dažādām metodēm jāpalīdz viņam ieklausīties sevī un pārliecināties par savām spējām un interesēm," vienu no Maltā gūtajām atzinām atklāj Laila.

Aizsāk jaunu tradīciju

Augustā Balvu Bērnu un jauniešu centrā (BBC) notika pirmais aktīvo centra jauniešu izlaidums, kurā arī arī draugiem un centra darbiniekiem teica tie, kuri šoruden savu dzīves ceļu turpinās citās Latvijas pilsētās.

BBC speciāliste jauniešu politikas jautājumos Gunta Prokofjeva ir pārliecināta, ka daudzi no šiem absolventiem jauniešu centrā aizvadīja svarīgu dzīves daļu: "Viņi piedalījās neformālajā izglītībā un sabiedriskajās aktivitātēs, pasākumos, dibināja neformālas interešu grupas. Mūsu centrs ir vieta, kur jauniešiem veidojas kopības un piederības sajūta."

Tomēr, gadiem ritot, paaudzes mainās, un arī BBC šogad aizsāka jaunu tradīciju – rīkot aktīvo centra apmeklētāju izlaidumu - lai vēlreiz gremdētos atmiņās par kopā pavadīto laiku. "Vēlējāmies vēlreiz sajusties vienoti ar tiem skolēniem, kuri pēdējos gados pavadījuši daudz laiku mūsu centrā. Tādēļ arī nolēmām ieviest jaunu tradīciju – svinēt izlaidumu," atklāj G. Prokofjeva.

Pirmajā izlaidumā jauniešu centru absolvēja Inese Loseva, Elvis Garais, Alīna Barbaniška, Jūlija Gorbača, Annija Anete Logina un Aleksandrs Samoiljenko. Centra absolventi jutās patikami pārsteigti, jo šajā dienā no darbiniekiem un citiem jauniešiem dzirdēja daudz labu vārdu par sevi, kā arī saņēma īpašas pateicības par aktīvo piedalīšanos dažādās aktivitātēs un pasākumos. Pirmā izlaiduma absolventi saņēma arī piemiņas dāvaniņas, pateicībā par viņu ieguldīto laiku un paveiktais darbiem.

Izlaidumā oficiālajai daļai sekoja aktivitāte ar nosaukumu "Ar mēli pa dēli", kurā pasākuma dalībnieku ar dažādām metodēm rosināja atklāt sevī improvizācijas aktiermākslas talantu. Savukārt izlaiduma noslēgumā jaunieši, sadalījušies divās komandās, piedalījās nakts orientēšanās sacīkstēs Balvu ielās. Šoreiz uzvaru guva Evelīna Stepanova un Nellija Baranova, kurās trasē pavadīja mazāk par stundu. Vakaru noslēdza kopīga kino baudīšana "Dinamīta studijā".

Atgriežas no starptautiskas nometnes

No Krakovas atgriežas iedvesmota

No 6. līdz 16. augustam jau 11. gadu pēc kārtas Krakovā, Polijā, notika lielākais izglītojošais deju festivāls Eiropā "Fair play dance camp 2017", kurā šoreiz piedalījās arī Balvu Bērnu un jauniešu centra studijas "Di – Dancers" dejotāja Annija Raibekaze.

Atceroties, kā pirms gada savā 9. klases latviešu valodas eksāmena mutvārdū daļā stāstīja par vienu no kvēlākajiem sapņiem – aizbraukt uz "Fair play dance camp", Annija joprojām nespēj noticēt, ka šis sapnis ir piepildījies: "Par to gribu pateikties ikvienam, kurš man palīdzēja, balsojot konkursā "Maksimālisti". Esmu patikami pārsteigta un priecīga, jo nekad nebūtu domājusi, ka tik daudzi cilvēki mani atbalstīs!" Pateicoties konkursa "Maksimālisti" iegūtajai stipendijai, Annijai izdevās ne tikai piepildīt sen loloto sapni, bet arī mainīt savu attieksmi pret balsošanu internetā: "Sapratu, cik svarīgs ir katrs balsojums." Taču vislēlāko paldies Annija vēlas teikt savai ģimenei - mammai, tētim un abām māsām: "Viņi ir mans atbalsts ik dienu! Bez cilvēkiem, kas man apkārt, es nespētu paveikt neko."

Mācās no labākajiem pasaule

"Fair play dance camp 2017" dalībnieku vecuma amplitūda bija ļoti plaša. Apgūt jaunas zināšanas Krakovā ieradās gan jaunāko klašu vecuma bērni, gan cilvēki, kuri pārkāpuši 30 gadu slieksni. "Jebkura vecuma dejotāji tur varēja iemācīties daudz ko jaunu. Ieraugot, kā dejo nometnes jaunākie dalībnieki, sapratu, ka mūsdienās arī deju pasaule attīstība notiek ļoti strauji," stāsta "Di – Dancers" dalībniece.

Krakovā Annija izmantoja unikālo iespēju mācīties no 24 pasaules labākajiem dejotājiem, piemēram, Keoni & Mari Madrid, Ian Eastwood, Brian Puspos, Kenzo Alvares, Paradox, Jake Kodish, Willdabeast u.c. Nometne balveniete apmeklēja deju klases tikpat augstā līmenī kā dejotāji Losandželosā, Nujorkā vai Parīzē. Jauniete apguva jaunas deju kustības kopā ar nometnes dalībniekiem aptuveni no 60 pasaules valstīm. "Tā bija neaprakstāma sajūta apzināties, ka atrodies un mācies vienā telpā ar tik daudziem talentīgiem cilvēkiem," piedzīvotās emocijas dalās Annija. Jauniete atklāj, ka astoņu nometnē pavadīto dienu laikā ieguvusī tik daudz jaunas informācijas, cik deju studijās iespējams apgūt gada laikā, regulāri apmeklējot nodarbibas.

"Di – Dancers" dalībniece neslēpj, ka, dodoties uz Krakovu, jutās diezgan satraukta, jo aptuveni nojauta, kas viņu sagaida: "Zināju, ka nebūs viegli, jo priekšstatu par dejotāju profesionalitāti biju guvusi, skatoties dažādus video vietnē "Youtube"."

Nodarbibās nometnes dalībniekiem nācās iziet no ierastās komforta zonas un pilnveidot savas dejošanas prasmes. "Ja godigi, aizbraucot uz turieni, sapratu, ka daudz ko nezinu. Toties tā bija

"Doza dance studio" Rīgā. Tā ir deju studija, kurā Annija šobrīd aktīvi darbojas.

Foto - no personīgā arhīva

Annija Polijā.
"Good vibes only" (tikai labas sajūtas) ir nometnes "Fair play dance camp 2017" moto. Arī studijas "Di – Dancers" dalībniece no Krakovas atgriežās ne tikai smēlīusies jaunu pieredzi, bet arī emocionāli uzlādēta.

Foto - no personīgā arhīva

laba motivācija turpināt iesākto un pilnveidoties tālāk," apgalvo jauniete.

Dejo, ēd, guli

Astoņu dienu laikā Annija piedalījās 33 deju klasēs un astoņos fiziskās sagatavotības treniņos, tam vajadzēja lielu izturību. Dienā jauniete apmeklēja vidēji četrus vai piecas deju nodarbibas un vienu fiziskās sagatavotības treniņu - katrs no tiem ilga 75 minūtes. Pirms došanās uz Krakovu Annija skrēja krosus un citādi gatavojās, lai būtu vieglāk pierast pie šī režīma. Jauniete

atzīst, ka visgrūtāk bija nometnes beigās, kad viņa izmantoja katra brīvu brīdi, lai pagulētu, pirms doties uz nākamo treniņu: "Patisēbā gandrīz nebija laika domāt par ko citu. Tikai ēd, dejo, guli, un atkal ēd, dejo, guli."

Tomēr arī vakaros pēc nogurdinošajiem treniņiem nometne valdīja aizraujoša atmosfēra – varēja piedalīties battlos (deju kaujās), notika "show case" (priekšnesumi) un citas aktivitātes. Vienu dienu visiem dalīb-

niekiem bija iespēja veltīt skaistās Polijas dienvidu pilsētas Krakovas apskatei, bet vēlāk Krakovas operas namā baudīt pasniedzēju - pasaules labāko dejotāju, uzstāšanos.

Annija uzskata, ka nometnei kļuvusi patstāvīgāka un atvērtāka: "Tur vienkārši nebija izvēles - bija jāuzsāk saruna ar nepazīstamiem cilvēkiem, jājautā, kur kas notiek, turklāt jārunā angļu valodā." Pēc Annijas domām bija vērtīgi aizbraukt uz starptautisku deju nometni, jo Latvijā diemžel deju attīstība notiek lēnāk.

"Esmu gandarīta par paveikto un piedzīvojumiem bagāto vasaru, kā arī gatava jaunajam mācību gadam un deju sezona!" apgalvo Annija. Lai gan jauniete turpmāk plāno mācīties Rīgā, viņa sola bieži ciemoties Balvos, savā miļajā deju studijā "Di – Dancers", lai novadītu dejotājiem meistarklases. "Es nepārtraukti meklēju iespējas mācīties dejet un gribu dalīties pieredzē, citādi nav vērts, ja visas zināšanas paturi sev," pārliecināta jauniete.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Balvu jaunie futbolisti izgriež pogas pretiniekiem

Pārliecinoši triumfē "Gulbja kausa" turnīrā

Aizvadītajās dienās Gulbenē notika "Gulbja kauss 2017" futbolā, kurā ar lieliskiem panākumiem startēja arī "Balvu Sporta centra" "U-9" vecuma grupas futbolisti.

Turnīrā piedalījās futbolisti no vairākām Latvijas pilsētām - Priekuļiem, Rīgas, Daugavpils, Gulbenes, Rēzeknes un Ķeguma. "Balvu Sporta centra" mazie futbolisti turnīrā startēja joti atzīstami - septiņos mačos izcīnīja sešas uzvaras, vienā spēlē cīnījās neizšķirti un rezultātā pārliecinoši izcīnīja 1.vietu. Arī gūto un zaudēto vārtu attiecība mūsu futbolistiem pozitīvā nozīmē graujoša - 27 gūti un tikai divi zaudēti vārti.

"Balvu Sporta centrs" turnīrā cīnījās neizšķirti 1:1 ar FK "Priekuļi", ar 10:0 uzvarēja FK "Leevon" (Rīga), ar 2:0 pieveica "Daugavpils BJSS", ar 6:0 bija pārāki pār "Gulbenes BJSS", ar 1:0 uzvarēja FS "Metta" (Rīga), ar 2:0 apspēlēja futbolistus no FA "Rēzekne" un ar rezultātu 5:1 svinēja panākumu mačā pret FK "Veina" (Ķegums). Turnīra tabulā mūsējie futbolisti aiz sevis 2.vietā atstāja "Daugavpils BJSS", 3.vietā - FK "Veina" futbolistus.

Jāpiebilst, ka pārliecinošu sniegumu demonstrē ne tikai mūsu mazie futbolisti, bet arī pieaugušie. Augusta otrajā pusē "Balvu Sporta centra" pieaugušo futbolistu komandai bija jāizvada divas spēles 2.līgas Vidzemes reģiona čempionātā, un ne tās vieglākās - pret Rīgas FK "Ailane" un FK "Alberts". Pirmo maču pret FK "Ailane" nācās aizvadīt diezgan karstos laika apstākļos. Viesi no Rīgas salīdzinoši ātri izvirzījās vadībā, bet "Balvu Sporta centra" futbolists Egils Lielbārdis ar skaitu sitienu panāca 1:1. Turpinājumā rezultāts mainījās kā galda tenisā - 1:2 nonācām zaudētājos, tad izlīdzinājām rezultātu 2:2 (vārtus guva Vadims Šņegovs), izvirzījāmies vadībā 3:2 (Rihards Ščogols), atkal neizšķirts 3:3, bet rezultātā E.Lielbārdis guva vēl vienus vārtus un visā mačā "Balvu Sporta centrs" uzvarēja ar rezultātu 4:3. Spēles trīs zvaigznes - E.Lielbārdis (guva pirmos un ceturtos - izšķirošos - vārtus); Jurģis Vilciņš

Foto - no personīgā arhīva

Gatavi uzvarē! Kaujinieciska gara "Balvu Sporta centra" mazajiem futbolistiem nudien netrūkst. Tas pierādījās arī futbola laukumā turnīrā Gulbenē.

(glāba komandu vairākas reizes no drošiem vārtu zaudējumiem); Jānis Mačs (droši lasīja spēli un ar pārdomātām piespēlēm saasināja uzbrukumus).

Savukārt pret FK "Alberts" spēlētāji varēja atviegloti nopūsties, jo laiks vairs nebija tik karsts un spēle solījās būt aizraujoša. Tā arī bija. Pirmajā puslaikā notika līdzvērtīga cīņa, līdz "Balvu Sporta centra" futbolists R.Ščogols eleganti pārmeta bumbu pāri aizsargam un ar kreiso kāju raidīja bumbu vārtos. Pēc pirmā puslaika rezultāts uz tablo rādijs 1:0 mūsējo labā. Otrajā puslaikā situācija bija līdzīga - noritēja līdzvērtīga spēkošanās, līdz savu vārdu atkal teica R.Ščogols. Viņš, apspēlējot trīs pretinieku spēlētājus, neatstāja nekādas cerības arī vārtsargam un panāca galarezultātu 2:0 "Balvu Sporta centra" labā.

Šī mača trīs spēles zvaigznes - R.Ščogols (guva vārtus visvajadzīgākajos brīžos); Jurģis Vilciņš ("Balvu Sporta centra" sargātās vārtus atstāja neiemētus); Ingris Korlašs (cīnījās kā lauva, retu reizi ļaujot sevi apspēlēt).

Informāciju sagatavoja "Balvu Sporta centrs"

Celš nav rotāllaukums

Aicinām ar bērniem pārrunāt ar drošību saistītos jautājumus

Vasara, tostarp arī skolēnu brīvlaiks, paskrējis vēja spārniem – jau šonedēļ bērni atgriežas skolās, uzsākat jauno mācību gadu. Lai celš pēc jaunām zināšanām būtu tikai labām emocijām piepildīts, Valsts policija šajā laikā pastiprināti gādās par vispārējo sabiedrisko kārtību un drošību. Īpaša uzmanība tiks pievērsta ceļu satiksmes drošībai izglītības iestāžu tuvumā, kā arī vietām, kur pulcējas nepilngadīgas personas.

Līdz ar jaunā mācību gada sākumu, likumsargi visā Latvijas teritorijā pastiprināti kontrolēs un uzraudzīs drošības jostu lietošanu un pareizu bērnu pārvadāšanu transportlīdzekļos. Protī, likumsargi pārbaudīs un uzmanīs, vai tiek lietoti bērnu pārvadāšanai paredzētie drošības līdzekļi – gan sēdeklīši, gan paliktņi, kā arī, vai bērns ir piesprādžēts ar drošības jostu. Policija atkārtoti uzsver – pat, ja ar automašīnu veicamais ceļa posms nav garš un aizņems vien pāris minūtes, ir būtiski parūpēties par atvašu drošību, ikeiz viņus piesprādžējot, un darot to pareizi! Īpaša uzmanība tiks pievērsta arī automašīnas aizmugurējās sēdeklīs sēdošajiem pasažieriem, kuri nereti uzskata, ka piesprādžēties nav nepieciešams.

Jāuzsver, ka Valsts policijas patruļas septembra sākumā būs pietuvinātas mācību iestādēm, tāpēc īpaša uzmanība tiks pievērsta arī atļautā braukšanas ātruma ievērošanai. Likumsargi atgādina – atļautais braukšanas ātrums pie mācību iestādēm ir 30 km/h. Šoferi, esiet modri!

Tāpat atgādinām, ka saistībā ar jaunajam mācību gadam veltītajiem pasākumiem, šoferišiem var nākties rēķināties ar iespējamiem sastrēgumiem un lēnāku satiksmi pilsētās,

īpaši izglītības iestāžu tuvumā. Tādēļ aicinām transportlīdzekļu vadītājus būt saprotoshiem, uzmanīgiem, kā arī īpaši atbildīgiem pret satiksmes drošību ne tikai pirmajā skolas dienā, bet arī ikdienā – visa mācību gada garumā.

"Šurp, grāmatas, uz skolu, es būšu teicamnieks!" ir novēlējums, ko pirmajā skolas dienā ir dzirdējis gandrīz ikviens skolēns. Valsts policija mudina – lai teicamnieks gan skolā, gan arī eksperts ar drošību saistītos jautājumos! Uzsākot skolas gaitas, bērni bieži vien ceļu uz vai no skolas, mājām vai treniņa mēros vieni paši – bez vecāku uzraudzības. Īpaši uzsveram – ir svarīgi ar bērnu jau pirms skolas sākuma izstaigāt ikdienas veicamo maršrutu un atgādināt par ceļu satiksmes noteikumiem. Protī, piekodināt, ka iela jāšķēro pa gājēju pāreju vai pie zaļā gājēju luksofora gaismas signālu, iepriekš pārliecinos, ka apkārtējie transportlīdzekļi ir apstājušies. Kā arī, tuvojoties rudenim, ir svarīgi parūpēties par savu atvašu redzamību uz ceļa - gaismu atstarojošu elementu esamība skolēna apģērbā vai skolas somā ir īpaši būtiska!

Tāpat atkārtoti aicinām vecākus regulāri pārrunāt ar bērniem dažādus ar drošību saistītus jautājumus, lai mierīgi un bez liekām raizēm pavadītu skolas laiku!

Jāpiebilst, ka līdz ar 1.septembri palielināsies arī dažādu publisku pasākumu skaits, tāpēc atgādinām vecākiem, ka pēc pulksten 22.00 bērns, kurš vēl nav sasniedzis 16 gadu vecumu, nedrīkst atrasties sabiedriskā vietā bez pieaugušā uzraudzības. Savukārt gadījumos, kad pašam bērnam vai viņa draugiem draud briesmas, nekavējoties jāziņo policijai – 110, vai vienotajam glābšanas dienesta tālrunim 112.

Informē sadales tīkli

Bērniem un jauniešiem jāatgādina elektrodrošības noteikumi

Jaunā mācību gada sākumā, kad liela daļa no skolēniem pēc mācībām patstāvīgi dosies mājās un pavadīs no mācībām brīvo laiku bez pieaugušā uzraudzības, AS "Sadalei tīkls" aicina vecākus un skolotājus atgādināt bērniem un jauniešiem elektrodrošības noteikumus, gan izmantojot sadzīves elektroiekārtas, gan pavadot brīvo laiku ārpus telpām.

Elektrodrošības noteikumi bērniem, jauniešiem, kā arī pieaugušajiem jāatgādina nepārtrauki, jo elektrotraumu gadījumi, kurus cilvēki gūst, neuzmanīgi lietojot sadzīves elektroiekārtas vai neapdomīgi rīkojoties elektroapgādes infrastruktūras tuvumā, tiek reģistrēti katru gadu. Pēc vasaras brīvdienām bērniem un jauniešiem vēlreiz jāatgādina par drošu un pareizu sadzīves elektroiekārtu lietošanu, kā arī par drošību, pavadot laiku ārpus mājām, elektroapgādes infrastruktūras tuvumā.

Vecākiem ir pienākums pārliecīnātītās, ka mājās esošās sadzīves elektroiekārtas un to vadu izolācija nav bojāta, un parādīt saviem bērniem, kā sadzīves elektroiekārtas droši un pareizi darbināt, jo neuzmanīga rīcība ar elektroiekārtām var izraisīt gan bīstamu elektrotraumu, gan ugunsgrēku. Bērniem jāatgādina, ka, dodoties ārpus mājokļa, elektroiekārtas jāatvieno no elektriskās strāvas.

Tāpat bērniem un jauniešiem jāatgādina par drošību elektrotikla tuvumā. Ir aizliegts iet aiz elektroapgādes infrastruktūras drošības nožogojumiem vai mežīnāt iekļūt apakšstaciju teritorijās, kā arī piesardzība jāievēro ne tikai gaisvadu elektrolīniju tuvumā, bet arī pie transformatoru apakšstacijām un elektroapgādes sadalnēm, kas apdzīvotās vietās un pilsētvidē bieži vien nav pamānāmas. Lai gan uz visām šīm elektroietaisēm ir brīdinājuma zīmes par elektroības bīstamību – dzeltenas trīsstūrveida zīmes ar melnu apmali un melnu zibens simbolu vidū – tomēr bērni un jaunieši mēdz aizmirst elektrodrošības noteikumus un mēģina atvērt elektroapgādes sadalītu un transformatoru apakšstaciju durvis un ieklūt tajās, piemēram, spēlējot paslēpes, izmantot sportiskām aktivitātēm, kā arī apzīmē un līdz ar to arī aizkrāso brīdinājuma zīmes, radot papildu risku, ka kāds cits šīs brīdinājuma zīmes nepamanīs un mēģinās sadalīties vai transformatora apakšstacijas durvis atvērt. Savukārt AS "Sadalei tīkls", lai novērstu nelaimes gadījumu risku, pirms jaunā mācību gada sākuma apskatīja uzņēmumam piederošos transformatorus un elektroapgādes sadales, kuras atrodas izglītības iestāžu tuvumā, pārbaudot uz tām izvietotās drošības zīmes, nožogojumus un to durvis.

Tikpat svarīgi bērniem un jauniešiem atgādināt, kā rikoties, ja tomēr nelaimes gadījums ir noticis. Svarīgi atcerēties, ka gadījumos, ja ir aizdegusies kāda no elektroiekārtām vai kāds ir guvis elektrotraumu, vispirms ir jāatlēdz mājokļa kopējais elektroības drošības slēdzis! AS "Sadalei tīkls" aicina vecākus parādīt saviem bērniem, kur drošības slēdzis atrodas, kā tam operatīvi piekļūt un kā to izslēgt, jo kritiskā brīdi tas var izglābt cilvēku dzīvību un pasargāt mājokli no ugunsgrēka. Bet par ikvienu bīstamu situāciju elektrotikla tuvumā jāinformē AS "Sadalei tīkls", zvanot uz diennakts bezmaksas bojājumu pieteikšanas tālruni 8404, vai Valsts ugunsdzēsības vai glābšanas dienestu - tālrunis 112.

Bērnu un jauniešu izglītīšana elektrodrošībā ir viena no AS "Sadalei tīkls" korporatīvās sociālās atbildības prioritātēm, kuras mērķis ir samazināt elektrotraumu gadījumu skaitu, kas rodas, neapdomīgi lietojot elektroiekārtas vai neuzmanīgi rīkojoties elektrotikla tuvumā, tādēļ jau no 2013.gada uzņēmums aktīvi izglīto bērnus un jauniešus elektrodrošībā un kopumā šajā laikā AS "Sadalei tīkls" darbinieki ir apmeklējuši 640 skolas un bērnudārzus, ar spēlēm un uzdevumiem piedalījušies vairāk nekā 70 pasākumos, aktivitātēs, bērnu nometnēs, elektrodrošības jautājumos izglītojot vairāk nekā 100 tūkstošus bērnu un jauniešu. Līdz ar jaunā mācību gada sākumu AS "Sadalei tīkls" darbinieki turpinās doties uz izglītības iestādēm un skaidrot bērniem un jauniešiem elektrodrošības noteikumus.

AS "Sadalei tīkls" ir elektrotikla uzturētājs un attīstītājs Latvijā, kas nodrošina elektroenerģijas piegādi vairāk nekā vienam miljonam klientu objektu visā Latvijas teritorijā. Elektroenerģijas sadales tīklu kopgarums ir gandrīz 94 000 kilometri.

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Pasaules Vēsture

Brūnīnieku gals. Brūnīnieki ir daudzu gadsimtu zīmīgs simbols. Viri spožajās brūnās kļūst slaveni ar kaujām krusta karos Svētajā zemē un to, ka nekad nepamet jaunavu nelaimē. Tāču nekas nav mūžīgs, un arī brašie karotāji ar laiku zaudē savu ieteikmi. Mēris, kājnieku karaspēka nozīmes pieaugums, šaujamieroču attīstība un arvien lielāka pilsētu turība veicina brūnīnieku

laikmeta beigas.

Hitlera mobilās gāzes kameras. Otrā pasaules kara sākumā nacionālsociālistiskās Vācijas inženieri izstrādā īpašas kravas automašīnas, ar kurām var uzreiz nogalināt vairākus desmitus cilvēku. Mobilās gāzes kameras nacisti vispirms izmanto okupētajā Polijā, bet tad tās seko vācu karaspēkam uz Padomju Savienību.

Kur atrodas Atlantīda? Savulaik izglītotie eiropieši bija pārliecināti, ka viņi zina, kur atrodas Eldorado un Atlantīda. Maģiskas salas, nogrimušas zemes un zelta pilsētas uzskatīja par tik labi aprakstītām, ka tās bija iežīmētas visās nopietnās kartēs. Tikai 18. gadsimtā daudzi gudrie prāti sāka brīnīties, kāpēc neviens nekad nav apmeklējis teiksmu apvītās zemes,

Krievi dibina kolonijas Amerikā. Kopš 18. gadsimta beigām Krievija aizvien mērķtiecīgāk cēsas iespiesties un nostiprināties Alaskā. 1803. gadā ceļā dodas pirmā krievu ekspedīcija apkārt pasaulei, un kopā ar to vīrs vārādā Nikolajs Rezanovs. Cars Aleksandrs I viņam pavēlējis atvērt sūtniecību Japānā un izveidot jaunas tirdzniecības apmetnes Ziemeļamerikā.

Romiešu vīndaru zelta laiki. Vīns ir romiešu populārakais dzēriens, ko dažādās formās dzer teju visi. Dienā vidusmēra romietis izdzēr aptuveni litru vīna. Lai apmierinātu pieprasījumu, vīndari attīsta tehnoloģijas un Itālijā veido arvien lielākas vīna darītavas. Viņu pieredzi vēlāk pārņem impērijas provinces mūsdieni Francijā, Vācijā, Spānijā.

No galvas līdz papēžiem: karavīrs - jaguārs. Acteku valsts izaug par impēriju, pateicoties savai armijai, kas spēj darboties kā labi organizēta karamašīna. Tās mugurkaulu veido profesionāli elites karotāji: slavenie karavīri-ērgļi (cuāuhtli) un leģendārie karavīri-jaguāri (ocēlōtl), kurus dažkārt devē par izveicīgākajiem un efektīvākajiem džungļu karotājiem vēsturē.

Katastrofa: trīs amerikāni iekrīt džungļos pie kanibāliem. Izpriecu lidojums pāri lietusmežu džungļiem pārvēršas katastrofā un trīs ievainoti amerikāni nokļūst izolētā Jaungvinejas ieletā. Šo apvidu apdzīvo dažādas ciltis, tostarp tādās, kas savos rituālos piekopj kanibālismu. Lai izdzīvojušos izpestītu no džungļiem, Savienotās Valstis sāk vienu no riskantākajām Otrā pasaules kara glābšanas operācijām.

Leģendas

Partijas audzināts vadonis. PSRS vadītāja Leonīda Brežneva laikā padomju lielvalsts sasniedza iespējamo attīstības virsotni un sāka nenovēršami brukst. Līdzīgi risinājās arī šī politiķa dzīves celjs.

Holandes tulpu drudzis. 1593. gadā Holandē ieviestās tulpes pēc dažiem gadu desmitiem kļuva par luksuspreci un statusa simbolu. Tas izrādījās izaicinājums daudziem Holandes pilsoņiem un tulpu drudža pirmcēlonis.

Zagļu princis. Viens no slavenākajiem īru noziedzniekiem bija elegants siržulauzējs, kura šarmam pakļāvās kā zemnieces, tā hercogienes. Leģendas statusu Džordzs Baringtons ieguva jau dzīves laikā.

Bērns kūrortā. Pieaugušo atmiņas par bērnību ir nostalģijas apvītas un vedina uz domām par zaudēto paradīzi. Kūrorts ir vēlme to atveidot, lai cilvēks atkal varētu justies kā bērns.

Dina Rīda dzīve un nāve. Pagājuša gadsimta 70. gados amerikānu dziedātājs Dins Rīds bija vairāk zināms Padomju Savienībā nekā savā dzimtenē. Viņš bija sarkanais Elviss, padomju propagandas trubadūrs.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 25.septembrim.

Augusta mīklu atrisināja:

M.Pretice, M.Paidere, S.Vēvere, L.Kivkucāne, L.Baranovskis, S.Sirmā, A.Ruduks, L.Bukovska, U.Pozņaks, D.Svarinskis, D.Kivkucāns, A.Lukumietis, I.Puļa, A.Kravale, A.Kravalis, I.Dzergača (Balvi), A.Jugane, A.Vīcupa (Vestilža), Z.Tišanova (Viljaka), O.Zelča, A.Siviņš, B.Ķīse, A.Mičule (Tilža), E.Leļeva (Kubulu pagasts), J.Lubāns (Briežuciems), I.Homko (Medņeva), L.Markova (Briežuciems), V.Dragune (Kuprava), D.Zelča (Krišjāņu pagastā), I.Svilāne, V.Ločmele (Lazdukalns).

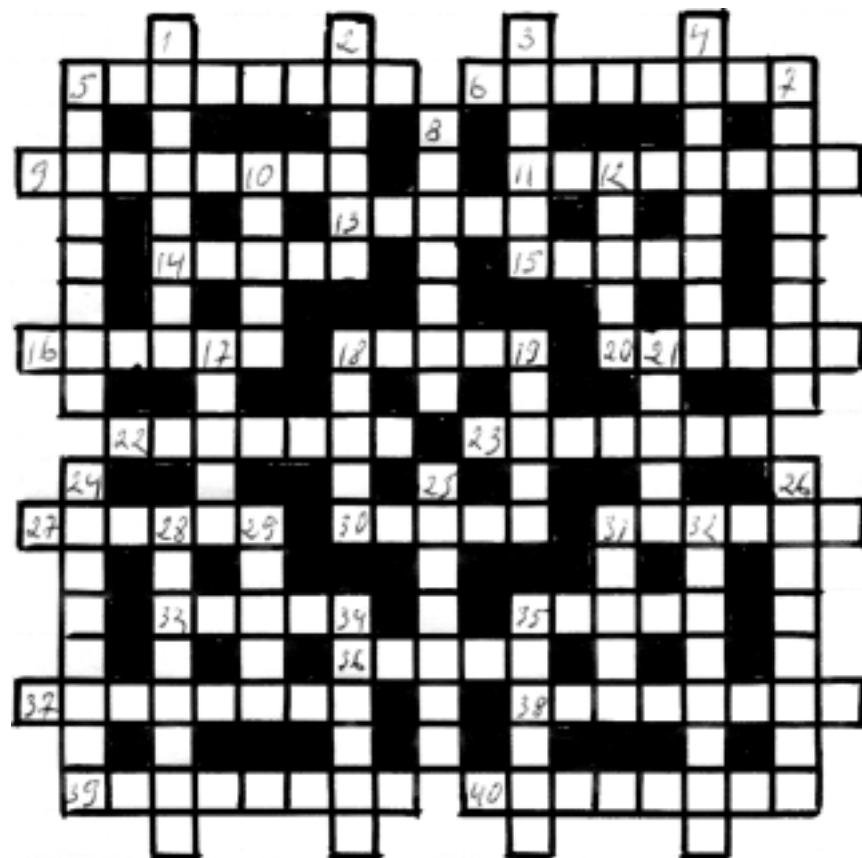
Par augusta krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem INESE HOMKO no Medņevas. Pēc balvas griezties redakcijā.

Krustvārdu mīkla septembrī

Horizontāli: 5. Naftas produktu pārstrādes process. 6. Pār galvu velkams adīts apgērba gabals. 9. Somu epos. 11. Rokmūzikas stils. 13. Mašīna kūdras mehanizētai ieguvei. 14. Padrēbe. 15. Lielu pilsētu gaisa piesārņojums. 16. Ādas josta. 18. Indiāņa un afrikāņa pēcnācējs. 20. Diplomātiska persona. 22. Uzplūdi (jurā, okeānā). 23. Metāla pūšamais instruments. 27. Sikas monētas Griekijā. 30. Karēpju sviests. 31. Ritmiska pauze dzējas rindā. 33. Balts, smērējošs nogulumiezis. 35. Gaismas stipruma mērvienība (senāk). 36. Pārvedu vekselis. 37. Maijpūķite. 38. Piedāvāt. 39. Smalkjūtīgs, pieklājīgs. 40. Plūkties, kauties.

Vertikāli: 1. Nīlzirgs. 2. Grezna sprādze. 3. Apavi. 4. Ietonēt. 5. Vārnu dzimtas putns. 7. Abrkasis. 8. Uzarta atmata. 10. Gatve. 12. Antiko templju

Sastādījis A. Levgovds

iekštelpa. 17. Naudas vienība Nigērijā. 18. Miksta, plūksnaina āda. 19. Dižkoks. 21. Sermuļu ģints dzīvnieks. 24. Ieeļlot (sarunvalodā). 25. Austrumu tautu ūdensspīpe. 26. Vieglis betons ar organiskiem piemaisījumiem. 28. Indīgs. 29. Bezdelīgai līdzīgs putns. 31. Stērķele. 32. Pavasaris (poēt.). 34. Gaļas šķēle, arī bifšteks. 35. Saldūdens zivs.

Augusta atrisinājums

Horizontāli: 7. Trotuārs. 8. Karakals. 10. Gameta. 11. Oreols. 12. Tomahauks. 15. Metiss. 17. Svētīt. 20. Kvadracikls. 21. Marss. 22. Torss. 23. Tau. 24. Ēka. 25. Īri. 26. Barža. 30. Bumba. 32. Narkodileri. 33. Onikss. 36. Asinis. 38. Propoliss. 41. Rūpīja. 42. Kleķis. 43. Atpaliek. 44. Rekrūtis.

Vertikāli: 1. Motēji. 2. Mulats. 3. Tsuga. 4. Skola. 5. Patoss. 6. Padedē. 7. Traversa. 9. Silfidas. 13. Murds. 14. Urbis. 16. Sekstants. 18. Vestibils. 19. Kaskāde. 27. Avantūra. 28. Skudo. 29. Slāvi. 31. Baziliks. 34. Klīmpa. 35. Spaile. 36. Askers. 37. Inerts. 39. Pasts. 40. Lepra.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Plūdi. Iesūtīja Ilona Slucka.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Atgriežoties pie publicētā

Sola maksāt kompensāciju un tīrumus sakopt

Laikraksta "Vaduguns" 1.augusta numurā publicējām rakstu "Nacionālo bruņoto spēku mācību īpatnības", kad jūlijā otrajā pusē nepatīkamu pārsteigumu piedzīvoja Viļakas iedzīvotāji Georgijs Logins un Jaroslavs Kozlovs.

"Šāda rīcība ir ļoti nesmuka"

Abu iedzīvotāju piederošajos zemes īpašumos notika Nacionālo bruņoto spēku (NBS) mācības, kā rezultātā mācību dalībnieki izdangāja privātīpašumā esošu zemi Viļakas novada Vecumu pagastā, bet pēc sevis nesakopa. "Šajos zemes gabalos mācības bijušas arī līdz šim, bet bez būtiskas ietekmes zemes īpašumiem, kas varētu rasties tehnikas pārvietošanās rezultātā. Šogad situācija ir atšķirīga – mācību dalībnieki ar tehniku iebrauca krietni dzīlāk tīrumā, rezultātā izdangāto tīruma zemi neka citādāk kā par postijumiem nosaukt nevar. Iepriekš biju teicis, ka pēc mācībām zemi nepieciešams izlīdzināt. Solīja, ka to izdarīs, bet nedz iepriekšējās reizēs, nedz arī šogad, zemi tā arī neizlīdzināja un sekas pēc mācībām nav novērstas. Turklāt par plānotajām mācībām nebrīdināja un neko nepazīnoja. NBS ir nopietna struktūra, nav arī nekas pretī, ka manā īpašumā rīko mācības, tomēr šāda rīcība ir ļoti nesmuka," tolaik laikrakstam stāstīja SIA "Ķira" īpašnieks J.Kozlovs.

Pēc notikušā Aizsardzības ministrijas Preses nodaļa laikrakstam skaidroja izveidojušos situāciju un apstiprināja ka notika militārās mācības. Tāpat ministrija uzsvēra, ka, nesmot vērā mācībās iesaistīto karavīru skaitu un bruņutehnikas daudzumu, nav iespējams pilnībā izvairīties no tehnikas pārvietošanās iepriekš neparedzētās teritorijās, un norādīja, ka NBS veic visas nepieciešamās darbības, lai novērstu šādu gadījumu radītās sekas, saņemot oficiālu iesniegumu "Iesnieguma likumā" noteiktajā informācijas iesniegšanas kārtībā. "Pēc šāda oficiāla iesnieguma saņemšanas NBS apzina, izvērtē un zaudējumu atlīdzināšanas jautājumu risina individuāli ar zemes īpašnieku. Turklāt šobrīd pāragri runāt par

Foto: A. Ločmelis

Pēc bruņoto spēku mācībām. Šādi izskatījās tīrumi neilgi pēc NBS mācībām privātīpašumā esošā zemē Viļakas novada Vecumu pagastā. Atbildīgie cilvēki ar zemes īpašniekiem uzsākuši sarunas, bet pagaidām mācību sekas vēl nav likvidētas.

termiņiem, kādos varētu notikt teritorijas sakopšanas darbi, jo nav saņemts pat oficiāls iesniegums, nav zināma konkrēta teritorija un tās īpašnieks," tolaik skaidroja Aizsardzības ministrijas Preses nodaļas pārstāve Sandra Brāle.

Atliek gaidīt

Kopš notikušiem Vecumu pagastā pagājuši nepilni divi mēneši. Vai no NBS sekojusi kāda reakcija un mācību sekas likvidē? Viens no zemes īpašniekiem G.Logins stāsta, ka pēc publikācijas laikrakstā "Vaduguns" bija ieradušies cilvēki, kuri solīja, ka tuvākajā laikā atsūtīs līgumu par kompensācijas izmaksāšanu un tīrumu sakopšanu. Jautāt, vai piedāvātā kompensācija ir adekvāta nodarītajiem postijumiem, G.Logins skaidro, ka pagaidām to nezina, jo ar līguma detaļām vēl nav bijusi iespēja iepazīties. "Nesen viņi bija ieradušies atkārtoti, paprasīja arī atļauju, lai varētu pilnvērtīgi veikt savus darba pienākumus. Tagad vismaz ir cilvēcīga saruna. Tomēr, ja no atbildīgajām iestādēm nekādas rīcības nebūs un mācību sekas nelikvidēs, sava taisnība būs jāaizstāv krietni uzstājīgāk," nepieciešamības gadījumā cīnīties par savu taisnību arī turpmāk gatavs G.Logins.

Savukārt jautāts, kā vērtē situāciju, ka NBS svešā īpašumā pārvieto savu tehniku un privātīpašniekiem iepriekš neko nedz paziņo, nedz arī iesniedz oficiālus iesniegumus, bet, ja nodarīti postijumi, zemes īpašniekiem jāraksta iesniegumi, pretējā gadījumā nodarīto postijumu sekas netiks likvidētas, G.Logins spriež, ka tas, protams, ir divaini. "Saprastu, ja būtu izsludināts karastāvoklis, situācija būtu ļoti nokaitēta un tā skartu valsts nacionālās intereses, neviens nevienam neprasītu atļaujas iebraukt privātīpašumos. Karaspēki ietu uz priekšu un atkāptos bez atļauju prasīšanas. Šī situācija ne tuvu nav līdzīga tikko aprakstītajai. Jāpiebilst, ka neesmu arī informēts par konkrētiem termiņiem, kad tīrumus savedis kārtībā. Kā jau minēju, tagad ir vismaz kaut kāda saruna un respeks, bet kopumā pastāv tikai birokrātiska atrakstīšanās. Pagaidām rezumējot varu teikt: "Atliek gaidīt!"

"Vaduguns" sazinājās arī ar otru zemes īpašnieku J.Kozlovu, kuram pašlaik ir identiska situācija – sola maksāt kompensāciju un tīrumus sakopt.

Kā rakstījām iepriekš, NBS tehniku pārvietoja Vecumu pagastā. Pēc redakcijas rīcībā esošās informācijas, tur atrodas arī dabas parks "Vecumu meži".

Informē robežsardze

Aiztur Vjetnamas pilsoņus

Astoņi pārkāpēji. Aizvadītajās dienās Alūksnes novadā (Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes pārraudzības teritorijā) aizturēti astoņi Vjetnamas pilsoņi, kuri nelikumīgi šķērsoja Krievijas – Latvijas valsts robežu.

24.augusta vakarā, pārbaudot saņemto informāciju un veicot robežas apsekošanu, robežsargi Alūksnes novadā konstatēja pēdas, kas liecināja par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu. Veicot pārkāpēju meklēšanas pasākumus, netālu no Virguļicas upes aizturēja divus (vēlāk vēl sešus) Vjetnamas pilsoņus, kuri bija nelikumīgi šķērsojuši valsts robežu.

Valsts robežsardze informē, ka ar aizturētajām personām veiktas procesuālās darbības. Tāpat aizturētie starpvalstu līgumos noteiktā kārtībā nodoti Krievijas Federācijas kompetentajām iestādēm.

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Informē policija

No 28.augusta līdz 3.septembrim Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā (Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadi) reģistrēti 62 dažādi notikumi. Sastāditi četri administratīvā pārkāpuma protokoli par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā, notika pieci ceļu satiksmes negādījumi bez cietušajiem, 12 reizes policijas darbinieki devās uz ģimenes vai sadzīves rakstura konfliktu gadījumiem, kā arī konstatēti trīs cilvēki, kuri vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā.

Nozog velosipēdus

28.augustā Balvos no garāzas nozagti divi velosipēdi. Uzsākts kriminālprocess. Notiek izmeklēšana.

Nozog trimmeri

30.augusta naktī Viļakā no šķūņa nozagts trimmeris. Uzsākts kriminālprocess. Notiek izmeklēšana.

Bojā automašīnu virsbūves

31.augustā un 1.septembrī policija saņema informāciju par diviem automašīnu bojāšanas gadījumiem Viļakas novadā. Abos gadījumos transportlīdzekļiem bojāta virsbūve. Policija skaidro notikušā apstākļus.

Sadursme starp auto un mopēdu

1.septembra vakarā Balvos, Ezera ielā, notika sadursme starp automašīnu "Volkswagen Passat" un mopēdu. Cietušo nav.

Iebrauc stāvošā automašīnā

2.septembrī policija saņema informāciju, ka Balvu novada Kubulu pagastā nenoskaidrots vadītājs ar nenoskaidrotu transportlīdzekli iebrauca stāvošā automašīnā "Audi" un no notikuma vietas aizbrauca. Policija skaidro vainīgo personu.

Bojā betona apmale

2.septembrī Viļakā nenoskaidrots vadītājs ar automašīnu "Audi" iebrauca stāvvietas betona apmalēs, tās bojāja un, neziņojot par notikušo, aizbrauca no notikuma vietas. Policija skaidro vainīgo personu.

Brauc dzērumā

Naktī no 1. uz 2.septembri Balvos 1989.gadā dzimis vīrietis brauca ar automašīnu "Audi" 2,46 promiļu alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Savukārt naktī no 2. uz 3.septembri Balvu novada Kubulu pagastā 1950.gadā dzimis vīrietis pārvietojās ar velosipēdu 1,6 promiļu alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Informē ugunsdzēsēji

Deg stārkū ligzda

3.septembrī Balvu novada Vectilžas pagastā dega stārkū ligzda, kas bija izveidota uz elektrības staba. Nelaimes gadījums radās elektrības īssavienojuma rezultātā.

Sakārto ceļu

3.septembrī ugunsdzēsēji glābēji devās uz Balvu novada Kubulu pagasta Celmeni, lai novāktu uz ceļa braucamās daļas uzkrītušo koku.

Darbi septembrī

Rudens sākums 22.septembrī plkst. 23.02

Augļu dārza:

- Stāda ogulājus.
- Vāc ābolus, bumbierus, rudens avenes.
- Retina ogulājus, izgriež slimos un vājos dzinumus.
- Izstāda apsakņotos ogulāju spraudeņus.
- Stāda avenes.
- Mēslo ar rudens mēslojumu.
- Ap augļu kokiem nolasa bojātos augļus, apkopj ābeles.

Košumdārza:

- Norok gladiolas, dālijas, montbrecijas.
- Mēneša sākumā vēl var pārstādīt noziedējušas ziemcietes.
- Stāda skuju kokus.
- Gatavo augsnī tulpēm.
- Stāda paliekošā vietā divgadīgās puķes.
- Sēj zālienu.
- Ūdenstilpnes dārza pārkāj ar tīklu, lai baseinos nesakrīt lapas.
- Stāda mežvīteņus.
- Piesedz mārtiprožu pumpurus.
- Graudzāles rudeni nevajadzētu apgriezt, jo ziemā tās būs ļoti dekorativas, bet pavasarī apgriezas graudzāles un zāļveida ziemcietes ir ar mazāku risku, ka tās varētu izpūt.
- Rozēm jāizgriež noziedējušie ziedi. Iepriekš sagatavotā augsnē stāda rozes. Apcērp vīteņrozes un virza jaunos dzinumus.
- Sīpolpuķes - septembra sākumā līdz vidum var stādīt narcises, kā arī tulpes (pat līdz oktobra vidum). Iepriekš sagatavotā augsnē stāda pavasarī ziedošās sīpolpuķes. Pēc pirmajām salnām izrok vasarā ziedošās sīpolpuķes un dālijas. Dala sīpolus.

Zāliens:

- Zālienu jātūrpina mēslot, bet jāatceras, ka rudeni nedrīkst lietot slāpekli saturošu mēslojumu, jāskatās, lai mēslojums lielākās daļās satur kāliju. Vislabāk zālienu mēslot ir septembra vidū, ja laika apstākļi ir silti un sausi, mēslošanu veikt arī septembra beigas vai oktobri.
- Jāiztira zāliens no visa liekā, iesakām zālienu vertikulēt.
- Zāliens ir jāplauj, bet rudeni to var darīt retāk, bet jāatceras, ka nevajadzētu plaut vairāk kā trešdaļu no zāliena garuma.

Telpās:

- Iztīrīt pagrabā liek jauno ražu.
- Pārstāda telpaugus.
- Pēdējais laiks pārtraukt atvālinājumu telpaugiem, kuri to vēl joprojām pavada dārzā.

Sakņu dārza:

- Vāc rutkus, bietes, kājus.
- Stāda ziemas ķiplokus.
- Novāc burkānus un liek glabāšanā.
- Vāc vasaras ķiplokus.
- Rok kartupeļus un liek glabāšanā.
- Kālko skābu augsnis.
- Garšaugus pārstāda podiņos, lai ziemā būtu zajumi.
- Dala cerus, pārstāda rabarberus.
- Pirms salnām novāc pupiņas, ķirbus.

Siltumnīcā:

- Apkopj tomātu stādus - izlauž pazarītes un novākto augļu ķekarus.
- Novāc tomātus, gurķus, papriku, baklažānus.
- Stāda ziemas ķiplokus un sīksīpolus locīnu iegūšanai aprīlī.
- Plēves siltumnīcā gurķu vietā sēj redīsus un Ķīnas kāpostus.

Dārza darbiem nelabvēligās dienas:

10., 13., 17., 19., 20. septembris.

Lai justos mundri

Vēlamās atslodzes dienas. Laiks pirms pēc Mēness fāzu maijas, kad ieteicams atturēties no ēšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **5.** (22.03 - 24.00), **6.** (00.00-22.03), **13.** (03.25-15.25), **19.** (20.30-00.00), **20.** (00.00-20.30), **27.** (23.53- 00.00) **28.** (00.00-11.53) **septembrī.**

Mēness tukšais laiks - piemērots, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. Šajā periodā labāk nesākt neko jaunu, jo rezultāts var nesniegt cerēto. **5.** (08.16-08.28), **6.** (23.29-24.00), **7.** (00.00-15.01), **9.** (18.52-19.23), **11.** (03.54-22.29), **13.** (21.35-24.00), **14.** (00.00-01.12), **16.** (00.23-04.09), **18.** (03.55-07.52), **20.** (08.30-13.06), **22.** (16.05-20.40), **24.** (10.33-24.00), **25.** (00.00-07.01), **27.** (14.08-19.24), **30.** (03.14-07.40) **septembrī.**

Laika zīmes

Kāds laiks varētu būt septembrī?

Ja septembra pirmajās dienās jauks laiks, tad Silu mēneša sākums un rudens būs jauks. (1. septembrī austrumu pierobežā mākojains, brīžiem smidzinošs lietutīgi, + 17°C). Ja septembris silts, tad ziema vēla un ziemā maz sniega. Ja Miķelu mēnesis miglains, marts būs sniegains. Ja septembrī stiprs pērkons, tad ziemā būs daudz sniega. Ja rudeni pārplūduši lauki un plavas, būs maz tāru un citu kaitēkļu. Šogad pīlādžu zari liecas no ogu bagātības. Lāzdām daudz riekstu, bet tie lielākoties tukši un melnē. Ozoliem ziju pamaz. Ticējums par meža pīlādžiem saka, ja sērmūkslim daudz ogu, būs garš un lietains rudens. Tāpat, ja daudz riekstu, tad slapjš rudens. Par ozoliem tautas gudrība saka, ja ozolam maz ziju, tad rudeni slikti raža un mīksta ziema. Šīs dabas norādes un tāpat arī tas, ka mazajām skudrām savilkti augsti pūli un vasaras izskanā bagātīgi zied ābolīni, ir zīme, ka rudens kopumā būs vairāk slapjš nekā sauss. Bērzu dzeltēšana no apakšas un pazarēm liecina par garu rudeni. 15.augusts, kas paredz septembri, austrumu pierobežā bija Saulains un sauss. Tāpat arī 10.augusts, izņemot vakaru, kad sāka līnāt. Savukārt 24. augusts bija lietais. Laika apstākļi šajās nozīmīgajās dienās, tāpat arī pagājušajā janvārī un martā, liecina, ka septembri gan temperatūru, gan nokrišņu ziņā būs tuvu normai, bet drusciņi siltāks un sausāks kā parasti. Septembra pirmā puse rādās būt mēreni silta, pārvarā sausa un ar nelieliem līdz mēreniem nokrišņiem. Temperatūra dienās no +14 līdz +20°C. Naktis rudeni gāsīs siltas un skaids naktis dažviet iespējamas arī rudens salnas. Mēneša vidū laika apstākļi mainīgi. Vairāk vējainu dienu, īslaicīgi nokrišņi un temperatūra dienās ap +15, +18°C. Septembra otrajā pusē, it īpaši laikā ap Rudenājiem (21.septembris), laiks kļūs rudenis. Būs vairāk dienu ar vēju, bet bezvēja skaidrajas naktis jau daudzviet rudens salnas. Laikā ap Miķeljiem līdzīgi -temperatūra dienās ap + 10, +15°C, naktis dzestras. Nokrišņi īslaicīgi. Līdzīgi laika apstākļi turpināsies arī vēlāk, oktobra pirmajā pusē, laikā līdz Vecajam Lapkritim (14. oktobris). Atbilstoši nozīmīgām dienām pavasarī un vasarā, tad pirmo sniegu varam sagaidīt laikā ap 23.oktobri, kas ir viena no galvenajām dienām, kas paredz ziemu.

VILIS BUKŠS

Interesanti

Pavasarī ziedošo puķu stādīšana

Audzējot sīpolpuķes dārza savam priekam, parasti tās izvieto grupās, veidojot krāsu laukumus. Sīpolpuķes stādīšanas dziļums atkarīgs no sīpolu izmēra un audzēšanas nolūka. Parasti sīpolus stāda 3 reizes dziļāk nekā to izmērs (garums). Stādīšanas dziļums ietekmē sīpolu vairošanās ātrumu un norokamo sīpolu lielumu. Seklāk stādītie sīpoli vairojas ātrāk, bet ir sīkāki, turpretī dziļāk iestādītie vairojas slīktāk, bet izaug lielāki. Tādēļ apstādījumos tos parasti stāda dziļāk, lai retākā pārstādīšana. Sīpolus, ko paredzētts izrakt, var stādīt speciāli nopērkamos sīpolpuķu groziņos, kastītēs - jāzin, kur šādu ieliec, un atliek to ar visiem sīpoliem izcelt. Šādi arī pasargāsiet sevi no zaudējumiem - dažas sīpolpuķes pašas *iet dziļumā* un pēc dažiem gadiem nav tur, kur ieliktas.

Narcises un tulpes

Tiesī šis ir īstais brīdis, kad jāstāda narcises, jo tās saknes sāk veidot agrāk nekā lilijas vai tulpes, un tām jāpaspēj iesaknoties līdz salam. Pārziemo tikai labi apsakņojies augi. Atšķirībā no pārējām sīpolpuķēm, tās mil mālainu augsnī, un grants te nepavisam nav vajadzīga. Narcīšu pārstādīšana pašu mājās iespējama, uzreiz liekot jaunā vietā, lai ne mirkli neiekalst saknes. Vislielākais šis jaukās pavasara puķes ienaideņi ir narcīšu muša, kura dēj olinas, kad laksti sāk nogulties, pie lapu saskares ar zemi.

Tulpes ideālā variantā vajadzētu katru gadu pārstādīt. Tās norok pēc Jāniem, tikko lapas ir pusnodzeltējušas, un glabā līdz septembra vidum, kad ir īstais laiks to stādīšanai.

Lilijas un peonijas

Lilijas jādala un jāpārstāda pēc trīs četru gadu augšanas vienā vietā, jo sīpoli, augot un daloties, jau ir pārāk blīvi viens pie otra. Parasti to dara septembra vidū, kad sīpoli ir saņēmis visu, ko vasara un kopējs tam varēja dot. Ja pelēkā puve (Botrytis) ir nomaitājusi visas lapas, tad pārstādīt var arī agrāk, taču obligāti jāmaina vieta, jo augsnē ir pilna ar sporām, un nākamgad atkārtosies tā pati opera ar it kā novārītam lapām. Un ap sīpolu jāieber grants, lai sīkajiem tārpīniem un sliekām nebūtu intereses tur ložņāt, jo, ko gan var meklēt neauglīgā granti. Grants ir svarīga arī liekā ūdens novadišanai. Jāatceras, ka barības vielas liliju sīpoli saņem ar stublāja piesaknēm, tātad kompostu piekritējiem tas jāliek sīpoli

augšpusē. Runājot par augsnēs skābumu - kalķis nepieciešams martagonlilijām.

Peonijas arī jādala septembra mēnesī. Tās kļūst arvien populārākas un ne velti - nu jau var iegādāties pat intersekcijas grupas (Itoch) skaistules, kuru pamatsortimentu sastāda dzeltenās 'Garden Treasure', 'Yellow Crown' u.c. Jāsaka, ka tās aug lieliski un daļīšana trešajā vai ceturtajā gadā nesagādā rūpes, jo saknenis vēl nav pārkoksnesījies, kas neizbēgami notiek, jo tas ir starpsugu krustojums un savus skaistos ziedus šīs grupas hibrīdi iegūst no kokveida (krūmveida) peonijām. Taču arī desmitgadīgas lakstveida peonijas daļīšana ir smags darbs, kur gandrīz vai jāsauc palīgā kāds viršeja cilvēks, jo cera izcelšana ar visu sakņu kamolu prasa spēku. Kad cers izcelts, to derētu ar ūdens strūklku noskalot, ja nav iespēju, tad tāpat atstāt ar visu zemi, lai pāris dienas cers nedaudz ievīst, jo, tad dalot, saknes tik viegli nelūzīs. Griezuma vietas vajag apkaisīt ar kokogles pulveri vai kodināt ar kādu no pretpuves preparātiem. Ideālā variantā bedre stādīšanai būs sagatavota jau pāris nedēļas iepriekš un te nu pusmetra dziļumā var iestrādāt kūtsmēslus nākotnes krāšņai augšanai. Peoniju saknenis jāstāda stāvus un tad uzmanīgi jāapber ar zemi. Augsnēs kārtīgai virs pumpura jābūt līdz 7 cm biezai, citādi ziedi būs ilgāk jāgaida. Domās dalās, kad peoniju laksti jāapgriež - rudeni vai pavasarī. Rezultātu tas neietekmē, tāpēc tas lai paliek katra ziņā

Ievērojami paildzināt sīpolpuķu ziedēšanas laiku var stādot tās vairākos *stāvos*, proti, agrāk ziedošas, ar mazākiem sīpoliņiem stāda sekлāk, piemēram, krokusus, muskarens vai sniegpuķkstenites, bet vēlāk ziedošas ar lielāku izmēru sīpoliem dziļāk, piemēram, hiacintes, tulpes vai narcīses. Pavisam sīki piestrādājot pie sortimenta, var panākt pat 3-stāvīgas kombinācijas, kas, nomainot cita citu, priece no marta līdz pat maijam. Sīpoliņu zemē nedrīkst iemest kā pagadās, tas jāliek ar saknītēm uz leju un asmu uz augšu.

Dārza darbu kalendārs septembrī

P	4	Ū	11	Vr	18	L	25	St
O	5	12	13	D	19	J	26	M
T	6	Pilnmēness 10.03	14	Vz	20	Jauns mēness 08.30	27	28 Augošs mēness 11.13
C	7	15	16	L	21	Sv	29	30 Sk
P	8	17	18	Vr	22			
S	9	19	20		23			
Sv	3	10	21		24			

-labākais laiks potēšanai, spraudēju, lietotās kopšanai
-labākais laiks stādīšanai, koku un krūmu apgrīšanai, mēslošanai
-Lapu dienas -Augļu dienas -Sakņu dienas
-Ziedu dienas

Izmantotie materiāli: interneta portāli

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Pateicība

Silti un sirsniņgs paldies visiem, kuri bija un ir ar mums laikā, kad pēkšni palikām bez stiprākā pleca, lielākā atbalsta, milākā sarunu biedra, vislabākā tēta, vīra un brāļa Žaņa Ozoliņa.

SIEVA INESE, MEITAS AIVA UN ZANE, MĀSA ŽANNA

Dāvina

Dāvina kaķēnus, kuri tika atrasti pamesti. Gara spalva, runcītis un kaķenīte. Tālr. 28737032.

Piedāvā darbu

SIA "Delta 9V" piedāvā darbu C kategorijas ŠOFERIM uz pašizgāzēja. Tālr. 29208179.

Dažādi

Graudu kulšana. Tālr. 26512600.

Bez maksas attira lauksaimniecības zemes no krūmiem, kokiem. Tālr. 26211223; 26589370.

Atrasts

Atrasta atslēga pie alus pagrabīja. Interesēties redakcijā.

23.augustā autobusā Alūksne-Rēzekne (iekāpjot Viļakā) atrasts telefons. Interesēties redakcijā.

Līdzjūtības

Ilgū mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes māte.
Apsedz smilšu paladziņu.
(Latv.t.dz.)
Izsakām patiesu līdzjūtību
Meščanovu ģimenei, MĀTI,
SIEVASMĀTI mūžībā pavadot.
Boldānu ģimene

Viens skaists sapnis izsapsnot,
Viens skaists mūžs nodzīvots,
Tava daļa paliek bērni,
mazbērni, mazmazbērni,
Tava daļa paliek darbos labajos.
Mūsu līdzjūtība Aldas Meščanovas
ģimenei un tuviniekiem, MĀMIŅU
mūžībā pavadot. Lai vieglas smiltis
dzimtajā piejūras zemē.
Veisu ģimene

Tavs maigums, māt, man dzīvē
spēku devis.
Tu milestībā prati katru dienu veikt.
Šai brīdī skarbajā, kad pietrūkst
tevis,
Ļauj man par visu klusi paldies teikt.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
sāpuj brīdī Aldai un Dzintaram
Meščanoviem, guldot zemes klēpi
MĀMIŅU, SIEVASMĀTI,
VECMĀMIŅU un
VECVECMĀMIŅU.
Zelčs, Tabore, Boldāne, Višņakova,
Mežale, Vizule, Mežale

Ir mātes ābelēm šorit
Tādas miklas un dzījas acis.
Rudens svītrota nopūšas klusi,
Visu nakti tā raudājusi.
Kad uz kapu gulst skaitstākie rudens
ziedi, esam kopā ar Tevi, Alda, un
Tavu ģimeni, MĀMULU mūžībā
pavadot.
Keišu ģimene

...nebūs šais baltajos celos
Mums vairs satikties jaucs.
Aizsaules slieksnim pāri
Tevi nes mūžības strauts.
(K.Apškrūma)
Mūsu vispatiesākā līdzjūtība
Natālījai Smuškai un tuviniekiem,
māsu JADVIGU DUĻBINSKU
smilšu kalniņā pavadot.
Medņevas etnogrāfiskais ansamblis

Ai, cik grūti, māmuli,
Tevi celā pavadīt.
Vai trīs baltas smilšu saujas
Varēs tevi sasildīt?
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
meitu Teresijas un Anitas
ģimenēm, tuviniekiem, milo
māmiņu, vecmāmiņu,
vecvecmāmiņu
JADVIGU DUKAĻSKU Dieva
valstībā pavadot.
Saidu, Keišu ģimenes

Kur es savas sāpes likšu,
Kam nu lūgšu spēku dot.
Es vairs tevi nesatikšu,
Visu mūžu dzīvojot.
(Z.Purvs)
Izsakām patiesu līdzjūtību Teresijai
Mednei, pavadot MĀMULIŅU
mūžībā.
Etnogrāfiskais ansamblis "Abrenīte"

Jaunākais un aktuālākais novadu dzīvē

Atceries! Pagājuši jau deviņi,
abonēšanas mēneši!

Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni

oktobrim, novembrim, decembrim!?

Redakcijā var abonēt darbdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

Veiksmes prognoze

5.septembris. Enerģiska otrdiena enerģiskiem cilvēkiem, kad spēka pietiks priekš visiem ieplānotajiem darbiem. Tikai atcerieties devizi: ko nevar celt, to nevar nest! Neuzņemieties par daudz! Arī seksuālā enerģija sitīs augstu vilni, tāpēc attiecībās no ķīvēšanās līdz mīlēšanās būs tikai viens solis. Un otrādi. Uz nervu pamata var sākt streikot kurķis. Tāpēc šodien labāk izvēlēties putras, ogas, augļus, kā arī var pagrēkot ar kādas kūciņas gabaliņu.

6.septembris. Pilnmēness trešdienā sabiedrība būs sadalījusies 2 nometnēs. Pirmie –spēka pilni, seksuāli apmierināti, gatavi ķerties vēsim (darbiem) pie ragiem. Un citi – neizgulējušies, nervozi, impulsīvi, gatavi ar krūtim mesties preti ienaidniekiem – kolēgiem, kaimiņiem, sievasmātiei vai ceļu policistiem. Joprojām tonusu varam paaugstināt ar oglīdrātu diētu: ogas, augļi, rīss, auzu pārslas, griķi, kartupeļi, maize un saldumi. Un šodien tie labumā neies. Urrā!

7.septembris. Zinu, kāds viesis pie Tevis sen nav iegriezies. 'Cīka' kungs! Neuztraucies, šodien viņš Tevi uzjautrinās jau no plkst. 00.00 līdz pat 15.01. Tāpēc esi gatavs dažādiem pārsteigumiem – gan patikamiem, gan nepatikamiem. Ja Tavs darbīgais priekšnieks šodien laisksies pie kafijas tases, spēlēs spēlētā datorā un nedzenās padotos – tas būs patikams pārsteigums. Bet, ja priekšnieks būs neizgulējusies un nikni dos pavēles pēc principa: aizej tur, nezin kur; atnes to, nezin ko, tad laikam diez kas nebūs. Un visi tie, kas strādā ar svarīgu informāciju, šodien to, lūdzu, 7x pārbaudiet un tikai tad 1x dodiet publikas lasīšanai un apspriešanai.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Nakts

Diena

T 6.09	Apmāces	+9	Apmāces, neleis letus	+9
C 7.09	Apmāces, neleis letus	+9	Apmāces, neleis letus	+11
Pk 8.09	Mīkāpāles, neleis letus	+11	Apmāces	+14
S 9.09	Skaidrs	+11	Apmāces, neleis letus	+16

Gismeteo.Jaunumi.

Apsveikumi

Ļauj dvēselei uzziedēt teiksmainiem ziediem no sapņiem, no ilgām, no ikdienas lietiem, tai dvēseles stūri, kur aizmidzis prieks, lai uzzied un rotājas pasakains zieds, ar cerību putekšņiem dvēseles vidū, ar saulainām stīgām uz gaismu kas stīgo. Ļauj dvēselei uzziedēt teiksmainiem ziediem caur ikdienas lietiem, caur ikdienas sniegim...

Ar prieku, veiksmi, neizsīkstošu enerģiju un veselību piepildīti sveiceni **Dzintrai Sprudzānei** skaistajā jubilejā! Tavs "Senda Dz" kolektīvs

Tu dzimusī starp rudens bērniem,
To dzīvei rudens krāsas klāt,
Un rudens vēju dotās dziesmas
Tev savā mūžā izdziedāt.
Ik grūtībās Tev lepnai stāvēt
Kā mārtiņrozes salnā stāv.
Un atvasaras silto gaismu
Līdz pavasarim saglabāt.
(L.Daugiša)

Sirsnīgi sveicam **Dzintru Sprudzāni** skaistajā dzives jubilejā! Vēlam veselību, izturību, dzīvesprieku un Dieva svētību turpmākajos dzives gados.

Balvu pamatskolas virtuves ēdināšanas bloka kolektīvs

Vienkārši apstājies, ikdienu ejot.
Piever acis un ieklausies -
Sadzirdi, vēji ko vējo, putnus kā spārni nes.
Ieelpo smaržīgo gaisu.
Pateicies Dievam par to -
Mieru un dienu šo skaisto, dzīvi kas iekräso!

(S.Upesleja)
Vismilākie sveiceni **Dzintrai Sprudzānei** skaistajā dzives jubilejā! Lai krāšņākie ziedi, labākie novēlējumi, prieka pilni pārsteigumi Tev Tavā dzimšanas dienā!

Guntas un Elitas ģimenes, Janīna

Tās zvaigznēs tālajās, kas pilda debess telpu,
Uz mūžiem ierakstīts Tavs dzīvesstāsts,
Ar ziedu smaržu, mežu skurbo elpu
Pār gadiem nodzīvotiem pāršalc vēju glāsts.

(L.Sāgumeža-Nāgele)
Mīļi sveicam **Dzintru Sprudzāni** skaistajā jubilejā!
Lai dod Dievs stipru veselību, izturību turpmākajos gados.
Pansionāta "Balvi" ēdnīcas kolektīvs

Pārdod

Pārdod skalditu malku ar piegādi 4,5m³ - EUR 120. Tālr. 29418841.

Pārdod 3 m malku. Tālr. 29434609.

Pārdod medu. Tālr. 26594500.

Pārdod metāla jumtus un noteksistēmas no ražotāja. Cena no EUR 4,50/m². Tālr. 28382940.

Pārdod 4 mēnešus vecus titārenus. Tālr. 25477291.

Pārdod dzīvokli Ezera 40, Balvos. Tālr. 26517374.

Pārdod 3-istabu dzīvokli Balvos. Tālr. 26172154.

Privātajā 3-dzīvokļu mājā pārdod divus 2-istabu dzīvokļus ar kopējo centrālapkuri. Tālr. 26232282, 28716404.

Pārdod fermas. Tālr. 29434609.

Pārdod ziemas ķiplokus, 4 EUR/kg. Tālr. 22034024.

Pārdod MB A170, 1.7 DCI, 1999.g., tumši zila, TA 18.08.2018, EUR 1450. Tālr. 26512600.

Pārdod muskuspīles. Tālr. 27317031.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26152888.

9.septembrī
Balvu tirgū
RUDENS
GADATIRGUS.
Gaidām pirkst un pārdot gribētajus!

07.09.2017. autoskolā "Delta 9V".
uzsāk jaunas B kategorijas grupas komplektačiju. Braukšanas apmācība ar eksāmena Audi A3. Tālr. 29208179.

Piekļidis SUNS gaida savu saimnieku. Zvanīt uz tālr. 29445114.

Reklāma

BUTS
mācību centrs

AKTUĀLI BALVOS!
STRĀDĀJIET DROŠI UN ATBILSTOŠI PRASĪBĀM!
NEAIZMIRSTIET PAR PĀRTESTĀCIJU!

KATLU IEKĀRTU OPERATORS
(KURSI UN PĀRTESTĀCIJA)

NORISES LAIKS: 11. septembrī plkst. 9:00

NORISES VIETA: Brīvības ielā 47, Balvu muižā

Tālrunis: 27898038, 27898034

www.buts.lv

JN TECHNONICOL

JUMTU HIDROIZOLACIJA

TECHNOBIT FLEX - uzticama hidroizolacija stabilam virsmam!

TECHNOBIT FLEX Mineral PV 4,0 kg | 19,50 €

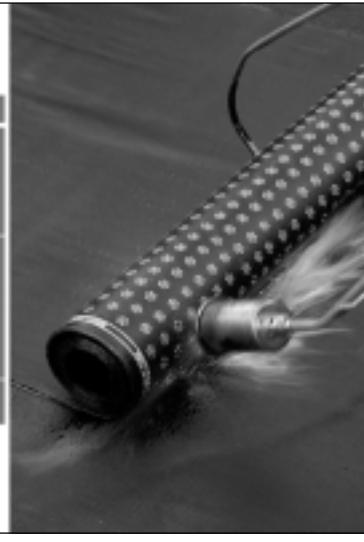
TECHNOBIT FLEX PV 3,0 kg | 17,00 €

TECHNOBIT ECO - kvalitatīvs, tradicionāls jumta segums.

TECHNOBIT ECO Mineral V 3,5 kg | 10,95 €

TECHNOBIT ECO V 2,5 kg | 8,65 €

Materiālus var iegādāties:
Būvmateriālu veikalā SIA "Ozolmājas",
Balvi, Ezera 5, t. 645 22589

KALNCEMPJU PAGASTA
VIKTORA KIRPA ATES MUZEJĀ
2017. gada 9. septembrī
plkst. 11:00

PLĀAUJAS SVĒTKIĀTĒ

moto: rudentiņš bagāts vīrs

Vidzemes lauku sētas darbu darīšana,
dziedāšana, dancēšana un andēšanās

MAIZES CEPŠANA, TLM8 "Kārme" UN "Segla" DARBI, KARTUPEĻU RĪVĒŠANA, STERKELES GATAVOŠANA, KĀPOSTU ĒVELEŠANA, SKĀBĒŠANA, ABSOLU MIZOŠĀNA, LINU APSTRĀDE, PUJKU MAIZES CEPŠANA, MEDUS SviešĀNA, LABĒBAS KULŠĀNA AR SPRIGUŅEM, UMURKUMURIS, DARBOŠANĀS KOPĀ AR FLORISTI DINU SEMJONOVU, VELAS MAZGĀŠANA, LABĒBAS KULŠĀNA, ZUPAS VĀRŠĀNA, KALŠĀNAS DARBI KOPĀ AR KALĒJU LAIMONI BĀLNU, AMĀTNIEKA Ē. KANAVINA DARBNICA, ZIS "APKALNMĀJAS" ĀDAS APSTRĀDE UN ZIRGLIETU DARINĀŠANA, ALŪKSNES HOWADA MAZPULKU DARBI, U. PUZUĻA KERAMIKAS DARBNICA, KAROŠU GRIEŠĀNA KOPĀ AR L. LAPSU, KOKA VIRPOŠĀNA, VIZINĀŠANĀS AR ZIRGIEM, TLM8 "SMILTENE" IZSTĀDE, BIEDRĪBAS BĒRNU BALLĪTES "PIGORI" RADĀSĀS DARBNĪCAS.

PASĀKUMU VADA:

Dace Apšīte - Pīta

SVĒTKOS PIEDĀLĀS:

Darbu un amatū prasījumi no Vidzemes

un Latgaliešas, biedrība "Aizsne un Osas",

Jaunkaunes folkloras kopa "Putnis",

Mednejas folkloras kopa, Briežuciema

etnogrāfiskais ansamblis u.c.

IEEJAS MAKSA: 3,00 EUR (pasaugušam),

1,50 EUR (skolēnam), 7,00 EUR (gimenes bērniem),

1,00 - EUR (Autotransporta stāvvietā)

Pērk

Z.s "Strautiņi"
mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK
MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparsrade.lv

SIA "LATVIJAS GALĀ" iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 28761515.

SIA RENEM
iepērk
jaunlopus,
liellopus, aitas.
ELEKTRONISKIE SVARI.
Samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 65329997, 29996309,
26447663, 29485520
vai pa e-pastu:re-nem@inbox.lv
Zvaniet - cenas mainīs katru nedēļu!

SIA "ĀIBI" pērk
liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus.
Pērk arī galas šķirnes jaunlopus eksportam.
Piemaksas par bioloģiskiem lopiem.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Pērk apīus. Tālr. 26452844.

Pērk meža ipašumus ar zemi un cirsmas. Tālr. 29433000.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, telus, jērus. Samaksa tūlītēja. BIO saimniecībām piemaksas. Tālr. 62003939.

Pērk 2-istabu dzīvokli Balvos. Tālr. 20443095.

Pērk meža ipašumus. Īpaša cena mežiem Balvu, Rugāju, Baltinavas un Viļakas novados. Tālr. 26421728.

Paziņojums

Piekļidis SUNS gaida savu saimnieku. Zvanīt uz tālr. 29445114.

Indekss

3004

REDAKCIJAS ADRESE

TEĀTRA IELĀ 8

BALVOS, LV-4501

NORĒĶINU KONTS

A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ

Nr. LV21UNLA0024000467345,

kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļ redakcijas viedokli.
Par faktu, skaiti parādību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild ar autors.

REKLĀMA,

SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva

T. 64507018

26161959

FAKSS - 64522257

REDAKTORS E.GABRANOVS - T.64522534, 29360850

ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126

Z.LOGINA, LZINKOVSKA - T.64520962

M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260

A.LOČMELIS -T.64520961

KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126

GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 64507019

ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730

Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

ŽURNĀLISTI

- 29360851;

26555382

e-pasts: vaduguns@apollo.lv

mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-

S

